

JELENTÉS
A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2009. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

2010

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Összeállította:

Baczur János, Baráz Csaba, dr. Barta Levente, Barta Zsolt, Becsei Ferenc, Bíró Barbara, Bodnár Mihály, Czitor Gabriella, Dudás György, Duska József, Ferenczy Gergely, Holló Sándor, Jósvári Mária, Judik Béla, Kovács Károly, Tóth Katalin, Mező Hedvig, dr. Molnár Tibor, dr. Nagy Károly, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József, Szabó Szilárd, Szarvas Imre, Szitta Tamás, Szuromi László, Tóth László, Vertike László.

Szerkesztette:

Dudás György
Duska József

Eger, 2010. március 11.

Tartalomjegyzék

I. A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2009. ÉVI TEVÉKENYSÉGEI	4
BEVEZETŐ.....	5
I.1. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY	6
I.2. TERÜLETI ADATOK.....	8
I.2.1. Védett és védelemre tervezett területek.....	8
I.2.2. Saját vagyonkezelésű területek.....	13
I.2.3. Természeti emlékek és értékek.....	17
I.3. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS.....	19
I.3.1. Kutatás.....	19
I.3.2. Monitorozás.....	21
I.4. KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG.....	29
I.4.1. Kezelési tervek.....	29
I.4.2. Élőhely fenntartás.....	31
I.4.3. Élőhely rehabilitáció.....	34
I.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme.....	38
I.4.5. Saját állatállomány.....	46
I.4.6. Vadászterületek.....	47
I.4.7. NATURA 2000 területek.....	49
I.5. JOGI TEVÉKENYSÉG.....	50
I.5.1. Hatósági eljárások.....	50
I.5.2. Bíróságok.....	53
I.5.3. Büntető ügyek.....	55
I.5.4. Polgári perek.....	56
I.6. ÖRSZOLGÁLAT.....	57
I.7. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON.....	59
I.7.1. Kiadások.....	59
I.7.2. Bevételek.....	61
I.7.3. Vagyon.....	62
I.7.4. Épületek.....	64
I.7.5. Eszközök.....	67
I.8. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	69
I.8.1. Turisztikai infrastruktúra.....	69
I.8.2. Kiadványok.....	82
I.8.3. Látogatottság.....	93
I.8.4. Társadalmi kapcsolatok.....	97
I.8.5. Oktatás, bemutatás.....	99
I.9. KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	103
I.10. EGYÜTTMŰKÖDÉS HAZAI SZERVEZETEKSEL:KSZ.....	105
I.11. ELLENŐRZÉS.....	106
I.12. TERMÉSZETVÉDELMI INFORMÁCIÓS ÉS NYILVÁNTARTÁSI RENDSZEREK FENNTARTÁSA, FEJLESZTÉSE.....	108
II. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A 2010. ÉVRE	109
II.1. KEZELÉSI TERVEK, VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁS.....	109
II.2. KUTATÁS, ALAPÁLLAPOT-FELMÉRÉS, MONITORING.....	110
II.3. ÉLŐHELY-KEZELÉS, FENNTARTÁS.....	112
II.4. ÉLŐHELY-REHABILITÁCIÓ, REKONSTRUKCIÓ.....	112
II.5. TERÜLETI VÉDETTSÉGTŐL FÜGGETLEN FAJMEGŐRZÉSI BEAVATKOZÁSOK.....	112

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

II.6. NEMZETI AGRÁR-KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMBAN VALÓ RÉSZVÉTEL	113
II.7. OKTATÁS, BEMUTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK	113
II. 8. TERMÉSZETVÉDELMI INFORMÁCIÓS ÉS NYILVÁNTARTÁSI RENDSZEREK FENNTARTÁSA, FEJLESZTÉSE.....	114

I. A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységei

Bevezető

2009-ben több területen is jelentős feladataink adódtak. Pályázatokat nyújtottunk be a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) és a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program (2007-2013), valamint az Észak-magyarországi Operatív Program (EMOP) pályázati kiírásaira. A KEOP kiírásaira 5 sikeres első forduló pályázatot nyújtottunk be még 2008-ban 12 alprojekttel, melynek révén mind élőhely-rekonstrukciós, mind fajmegőrzési, mind élettelen természet-megőrzési fejlesztések előkészítését, tervezését tudjuk megvalósítani. A pályázatok lebonyolítását 2009-ben megkezdjük, közülük 6 alprojekt első forduló munkálatait befejeztük és 3 pályázatba összesítve benyújtottuk a második fordulóra. Közülük kettő már pozitív elbírálásban részesült.

Folytatódtak a „Kerecsensólyom védelme a Kárpát-medencében” című LIFE Nature pályázatunk munkálatai, partnerként vettünk részt a „Kékvércse megőrzése Magyarországon” című LIFE Nature pályázatban.

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület további turisztikai fejlesztésére benyújtott, első körön pozitív elbírálásban részesült pályázatunk a második fordulóban is támogatást nyert, a kivitelezési munkákat megkezdjük.

A Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 program pályázati kiírásaira három projektet nyújtottunk be környezeti nevelési, bemutatási, illetve természetvédelmi kutatási célokkal., mindhárom pályázatunk pozitív elbírálásban részesült, megvalósításukat elkezdjük.

Folytattuk a védett és a nem védett területeken lévő hagyományos művelésű gyümölcsösök természeti, genetikai, gazdálkodástörténeti, tájépzeti értékeinek felmérését, az újrahasznosítási lehetőségek szervezését.

Élőhely-fenntartó programjaink elsősorban az egykori legelők, fás legelők, hegyi rétek helyreállítására irányultak, kiemelten a Bükki Nemzeti Park és a Mátrai Tájvédelmi Körzet területén.

A bükkábrányi külszíni fejtés területén feltárt, az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen kiállított ősfák fölé védőtetőt készítettünk.

Saját vagyonkezelésben lévő területeink fenntartására a Munkaügyi és Foglalkoztatáspolitikai Minisztérium által meghirdetett pályázati forrásból tudunk természetvédelmi kezelési munkákra közmunkásokat nagy számban alkalmazni.

Főbb fajmegőrzési tevékenységeink a következők voltak: békamentő akciók, alpesi göte szaporodó helyeinek helyreállítása, veszélyeztetett madárfajok védelme érdekében mesterséges fészkelőhelyek kialakítása, elektromos hálózaton szigetelőpapucskok kihelyezése, barlangi denevérállományok védelme látogatási korlátozásokkal és barlanglezárásokkal, panellakó denevéreink védelme érdekében panelszigetelések ellenőrzése több száz esetben.

Földtani értékeink védelme érdekében folytattuk a fokozottan védett barlangjaink bejárat- és járatbiztosítását, a barlanglátogatások koordinálását, földtani alapszelvényeink védelmét, illetve a barlang- és forráskataszterezést.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.1. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		<i>alapfokú</i>	<i>Középfokú</i>	<i>felsőfokú</i>	<i>nyelvismeret (fő/nyelvek száma)</i>	<i>továbbképzések, 2009-ben szerzett vizsgák, diplomák</i>
dolgozók (fő)	<i>Köztisztviselő</i>	-	16	60	28	17
	<i>Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó</i>	1	4	2	4	2
	<i>Szerződéses</i>	-	-	-	-	-
Összesen		1	20	62	32	19

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Igazgatóságunknál 2009 - ben nem történt jelentős létszámváltozás. A jóváhagyott létszámunk 83 fő.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő (felsőfokú végzettségű köztisztviselőink aránya 75 %). Az elmúlt évben nem történt változás a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknél. Jelenleg 7 fő vesz részt elsőfokú továbbképzésben. Betöltetlen álláshelyünk nincs.

Igazgatóságunkon a nyelvismereti szint javítása fontos feladat (nyelvismerettel rendelkezők aránya 37 %), ezért dolgozóink nyelvtanulását támogatjuk. 2009-ben 1 fő szerzett nyelvvizsgát. Beszélt nyelvek a következők: angol, német, orosz és spanyol.

2009 – ben több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott. Ezek a következők:

- 4 fő nyelvi,
- 1 fő szakvizsga,
- 7 fő felsőfokú képzés,
- 7 fő alapvizsga

tanfolyamon/képzésen vett részt.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.2. Területi adatok

I.2.1. Védett és védelemre tervezett területek

Illetékességi terület (ha)	884 736
----------------------------	---------

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	42283	8139	-114*	1	1176
Tájvédelmi Körzet	9	80170	6531	-700*	7	12888
Természetvédelmi Terület	13	2307	0	0	7	1522
Ex-lege védett földvárak	0	0	0	0	163	egyeztetés alatt
Ex-lege védett kunhalmok	0	0	0	0	107	egyeztetés alatt
Ex lege védett láp	25	1817	0	0		
Ex lege védett szikes tó	0	0	0	0		
Barlangok felszíni védőövezete		24639				
Összesen	48	151216	14670	-814		15586

*A Nemzeti Park, valamint a Tájvédelmi Körzetek területének látszólagos csökkenése a digitális ingatlannyilvántartási (KÜVET) térképek változásának a műterméke.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.2.1. Védett és védelemre tervezett területek - folytatás)

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari	1	17 932*	0	17 932*	0	0
Bioszféra Rezervátum	0	0	0	0	0	0
Világörökség	1	151	0	0	0	0
Európa Diploma	1	512	0	0	0	0
Különleges Madárvédelmi Terület	6	243 429	0	0	0	0
Különleges Természet-megőrzési Terület	58	77 791	0	0	0	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A védelemre tervezett területek területi adatai 2008-hoz képest némileg módosultak. A Kesznyéteni TK bővítésénél a rendkívül nagy eltérést az okozza, hogy a korábbi területadat tartalmazta a Hejő menti területeket is. Ezeket a területeket a közeljövőben nem tudjuk védetté nyilvánítani, így leválasztottuk és csak hosszú távú terveink között szerepelnek mint Hejő-menti TK létrehozása. Ez utóbbit – mivel nem szerepel az elkövetkező öt év tervei között - nem tüntettük fel a táblázatban. A kesznyéteni bővítésben csupán a saját vagyonkezelésben levő területek maradtak. A Borsodi Mezőség TK bővítendő területei adatfelvitel alatt állnak, ez a területérték tehát még a most megadottakhoz képest is módosulhat. Változhat a Kelet-Cserhát TK bővítési területe, mivel a kezelési terv elkészítése külön történik a már védett területektől, így a határok pontosításra szorulnak. Néhány más védelemre tervezett területnél szintén a lehatárolás pontosítása miatt módosult a bővítési terület nagysága.

1. Szilvásváradai Aszaló-hegy TT	188 ha
2. Etesi Fás-legelő TT	67 ha
3. Mátrai TK bővítés	5126 ha
4. Bükki Nemzeti Park bővítése	1 176ha
5. Gyöngyösi Sárhegy TT bővítés	206 ha
6. Borsodi Mezőség TK bővítés	2737 ha
7. Kesznyéteni TK bővítés	56 ha
8. Ipoly-menti TK	3.972 ha
9. Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető TT	869 ha
10. Hollókői TK bővítés	53 ha
11. Maconkai-rét TT	6 ha
12. Tarnavidéki TK bővítés	468 ha
13. Kelet-Cserhát TK bővítés	476 ha
14. Nagylóci KőhegyTT	172 ha
15. Nagyvisnyói Kőfejtők TT	14 ha
Összesen:	15 586 ha

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A 2009-ben végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása:

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

- A Karancs-Medves TK területi egyeztetése lezárult, 2008. december 19-én küldtük fel az egyeztetési dokumentációt a KvVM Természetvédelmi Szakállamtitkárságra, jelenleg a tárcaközi egyeztetés folyik.
- Az Etesi Fáslegelő TT védetté nyilvánítási eljárását 2006 októberében kezdtük, azonban többszöri egyeztetés után sem tudunk kompromisszumos megoldást kialakítani a tulajdonosokkal. 2009. év végén az egyik tulajdonos tárgyalókész partnernek mutatkozott a védetté nyilvánítás kérdésében, ezért a BNPI 2010. február 9-re egy újabb egyeztetést tűzött ki a tulajdonosok bevonásával. A tárgyaláson egy tulajdonos jelent meg, ő feltételekhez kötötte hozzájárul területének védetté nyilvánításához.
- A Szőlőskei-erdő TT kezelési tervének kihirdetése a 8/2009.(VI.9.) KvVM rendelettel megtörtént.
- A Gyöngyösi Sár-hegy TT bővítésének egyeztető tárgyalását lefolytattuk, a felterjesztés azonban Abasár önkormányzatának, valamint a Hegyközség nemleges nyilatkozatával történik.
- A Borsodi Mezőség TK és pusztai bővítésének kezelési tervét a tervdokumentáció nélkül e-mailben felküldtük a Szakállamtitkárságra 2009. február 13-án.
- A Kesznyéteni TK és bővítésének kezelési tervét a tervdokumentáció nélkül e-mailben felküldtük a Szakállamtitkárságra 2009. március 4-én.
- A Lázberci TK kezelési tervét 2009. március 26-án küldtük meg a Szakállamtitkárságnak a tervdokumentáció nélkül.
- A Szilvásvárad Aszaló tervezett természetvédelmi terület esetében három területi egyeztetés után sem sikerült megegyezésre jutni. A védetté nyilvánítás szakmai indokai továbbra is fennállnak, ezért Igazgatóságunk egyelőre várakozó állásponton van, a későbbiekben még megkíséreljük az újbóli egyeztetést.
- A Bükk Nemzeti Park természetvédelmi kezelési tervét 2009. május 21-én felküldtük a Szakállamtitkárságra a tervdokumentáció nélkül.
- A Kerecsendi-erdő természetvédelmi terület tervdokumentációja és kezelési terve elkészült, jelenleg a házi ellenőrzés folyik.
- A Tarnavidéki TK és bővítése kezelési tervének jogszabályi változatát 2009. október 12-én megküldtük a tervdokumentáció nélkül.
- A Maconkai-rét tervezett természetvédelmi terület területi egyeztető tárgyalását lefolytattuk, 2009. január 20-án, jelenleg a tárcaközi egyeztetés folyik.
- A Nagylóci Kő-hegy kezelési terve elkészült, a házilag ellenőrzött változatot 2009. április 16-án digitálisan megküldtük a KvVM TSZ-nek. A jogszabályi változat egyeztetése és szakállamtitkársági elfogadása 2009. november 12-én megtörtént.
- A Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető kezelési terve elkészült, jelenleg a tervdokumentáció házi ellenőrzése folyik.

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek:

- A Miskolc, Szathmáry utcában álló, körülbelül 75 éves, 1981. óta helyi védelem alatt álló mocsárciprus országos védetté nyilvánításának ügye továbbra sem került nyugvópontra. Közigazgatási per is folyt, amelybe munkatársunkat szakértőként vonták be. Igazgatóságunk

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

továbbra is maradt azon az állásponton, hogy szakmailag nem indokolható a fa országos védelmének szükségessége.

- Borsodnádasd településhatárához tartozó fáslegelő-maradvány védetté nyilvánítási eljárása 2009-re áthúzódott, a helyi önkormányzatnak segítséget nyújtottunk a természetvédelmi kezelési terv megírásához. Az egyeztető tárgyalást az önkormányzat lefolytatta, de a tulajdonosok nem járultak hozzá a védetté nyilvánításhoz.
- Bercel-Becske-Galgaguta Községek körjegyzője továbbította Igazgatóságunkhoz a Dél-Cserháti Ökológiai Tájközpont kezdeményezését a Bercel 0107/1 és 0107/1b hrsz.-ú területek helyi védetté nyilvánítására. A KvVM TSZ állásfoglalása alapján a BNPI nyilatkozatát megadta, a körjegyzőség a védetté nyilvánítási eljárást lefolytatta és a 16/2009. (VIII.15.) sz. helyi rendelettel védetté nyilvánította a tárgyi területeket, s egyúttal módosította a korábbi, 8/2007. (VI.15.) rendeletet.
- Taktabáj község jegyzője 2009. január 20-án megküldte a 4/2008. (XI.28.) sz. helyi védetté nyilvánítási rendeletet nyilvántartásba vétel céljából.
- Sóshartyán-Magyargéc Községek Körjegyzősége megküldte Sóshartyán Község Önkormányzata Képviselő-testületének az épített és természeti környezet helyi védelméről szóló 10/2008.(XI.21.) sz. rendeletet.
- Gyöngyössolymoson a Solymos Hagyományőrző Egyesület kezdeményezte a gyöngyössolymosi Bába-kő és Csák-kő helyi jelentőségű védett természeti terület országos szintű védelemre emelését. Igazgatóságunk az országos szintű védelmet nem tartja indokoltnak, ezért a kezdeményezést nem támogattuk, azonban felhívtuk a figyelmet arra, hogy a deregulációs jogszabály hatályba lépése miatt a helyi védetté nyilvánítási rendeletet meg kell erősíteni, illetőleg új védetté nyilvánítási eljárást kell lefolytatni.

A helyi jelentőségű védett területek védelmet fenntartó megerősítése több települési önkormányzat esetében nem történt meg a deregulációs jogszabály kihirdetéséig. A mulasztásra néhány önkormányzat figyelmét már felhívtuk.

-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.2.2. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt terület (ha)*	Összkiterjedés (ha)*	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	3	4311	896	21	3415	79
Gyep	8	20116	3780	19	16336	81
Kert	0	0	0	0	0	0
Szőlő	0	13	13	100	0	0
Gyümölcsös	0	19	19	100	0	0
Nádas	0	90	79	89	11	11
Halastó	0	7	7	100	0	0
Erdő	1	3311	3296	99	15	1
Kivett	0	1288	1089	85	199	15
Összesen	12	29 206	9 979	34	19 227	66

*Ingatlan-nyilvántartásban is rendezett terület

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Az Igazgatóságunk vagyonkezelésében lévő területek kiterjedésében 2009-ben jelentős változások következtek be. A saját vagyonkezelésű területek összkiterjedése 727 hektárral növekedett. Ezen belül a szántó művelési ágú földrészek kiterjedése 13 hektárral csökkent, aminek oka, hogy folytatódott az ingatlan-nyilvántartási és a természetbeni művelési ágak összehasonlítása. A szántó területek gyepé minősítése főként a Nógrádi- és a Dél-Borsodi Tájegységünk területén történt. Gyepterületeink 625 hektárral gyarapodtak, aminek oka az előbb említett művelési ág váltás, kis mértékű vásárlás, valamint az, hogy a poroszlói Nagy-állás környéki gyepekre tulajdonosi jogok gyakorlójakénti bejegyzésünk megtörtént. Gyümölcsös, nádas, valamint halastó művelési ágú földrészeink területe 2009-ben nem változott.

Az előző években beszerzett külterületi vektoros térképek és egyéb rendelkezésre álló adatok alapján néhány adminisztratív hibára is fény derült a művelési ágakkal és területi adatokkal kapcsolatban.

Kezelési tevékenységünkben jelentős változások 2009-ben nem történtek. Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő területek többségének hasznosítása továbbra is a helyben lakó gazdálkodók bevonásával valósult meg. Az év során a vagyonkezelési koncepciónkban és a stratégiai vagyonkezelési tervben rögzítettek szerint nem bővítettük a saját kezelésben tartott területek arányát. Az év során induló agrár-környezetvédelmi program generálta termőföld használatával kapcsolatos fokozódó igények miatt a haszonbérbe adott területek aránya némi növekedést mutat. Saját kezelésben tartottuk a Dél-hevesi Tájegységünkben kialakított „tűzokkíméleti” területet. A Dél-borsodi Tájegység területén belül mindkét tájvédelmi körzetben csökkent a saját kezelésű területek térmértéke. Ez utóbbi tájegységünkben szántóföldi növénytermesztést nem folytatunk, a gyepeket állatállomány hiányában kaszálással hasznosítottuk.

Év elején pontosítottuk az együttműködés keretében kezelhető földrészek listáját, előkészültünk újabb bérleti szerződések megkötéséhez. A meghatározott szakmai alapú irányelveink szerint a haszonbérleti szerződéseink szinte teljes köre hosszabbításra került. A lejárat dátum az átkötött szerződések esetében egységesen 2014. augusztus 31. lett (tekintettel a 2009-ben induló AKG programok lejárat idejére). A további öt évre szóló haszonbérleti szerződések időben történő megkötése nagyban hozzájárult a térség pályázati sikereihez. Ennek kézzelfogható jele, hogy az Igazgatóságunk illetékességi területén lévő MTÉT területeken az országos átlagot meghaladó pályázati hajlandóság mutatkozott a különböző AKG programok iránt. Az Igazgatóság a december 31-i állapot szerint 19.227 hektár kezelését látja el külső együttműködő partnerek bevonásával.

Igazgatóságunk 2009. évben a bérleti díjak fajlagos mértékének egységesítését tűzte ki célul. Az átkötött, megújított, valamint az új szerződéseinknél is egységes, gyepeknél terület alapon számított, szántó esetén AK alapján számított díjat vezettünk be. Az egyre nehezedő gazdálkodási körülmények, a fizetési fegyelem romlása miatt több partnerünk kért fizetési haladékokat, amit a konkrét eset vizsgálata után általában támogattunk. Az együttműködő gazdálkodók likviditási nehézségeit továbbra is főleg a mezőgazdasági támogatások és pályázati összegek kifizetésének bizonytalansága, elhúzódása okozta.

Az előző évhez képest számottevő mennyiségi változást történt a mezőgazdasági támogatások lehívásában. A pályázatokba bevont területek kiterjedése jelentősen csökkent (összesen 920,03 hektárra). A csökkentés oka, hogy előző évben a peres eljárással érintett földrészek miatt komoly szankciót kapott Igazgatóságunk. Az Agrár-környezetgazdálkodási támogatások közül a Hevesi Füves Puszták TK területén 514,25 hektárra adtunk be támogatási kérelmet (szántóföldi növénytermesztés tűzokk élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogramba). A támogatási kérelemnek helyt adó határozatot az igényelt teljes területre 2009. december 17-én kaptuk meg.

Állatállományunk létszámában 2009-ben csak kisebb változások következtek be. A 2009. évi záró állomány 63 példány volt. 1 példány tenyészkost vásároltunk, a szaporulat 2009. évben 24 példány volt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Az érzékeny természeti területeken és Natura 2000-es területeken folyó gazdálkodás ellenőrzésében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal mellett társszervezetként vettünk részt. Kollégáink a három megyében összesen 71 ellenőrzésben működtek közre. Tapasztalataink szerint a leggyakoribb probléma továbbra is a területi-, vagy művelési eltérés és a gyepek nem megfelelő kultúrállapota volt.

Az év során folytattuk a korábban jóváhagyott monitoring tervünk szerinti felméréseket. Az ÉTT programokban résztvevő gazdálkodók tevékenységének segítése érdekében kollégáink szaktanácsadási feladatokat láttak el. Ennek keretében főleg a programba bevitt területeken történő gazdálkodás lehetőségeiről adtak tájékoztatást. Több gazdálkodói fórumot is rendeztünk, ahol a gazdák közvetlenül segítséget kaptak mindennemű támogatásokkal kapcsolatos kérdésben.

Közmunkaprogramban 2009-ben összesen 40 közmunkást foglalkoztattunk. A programban dolgozó munkatársaink segítették alapfeladataink sikeres ellátását, főleg a vagyon- és élőhelykezelés, illetve a fajvédelem területén voltak eredmények. A közmunkások foglalkoztatása vagyonkezelési szempontból elérte célját, jelentős természetvédelmi hozadéka mellett hozzájárult az egyes hátrányos helyzetű térségekben a munkanélküliség enyhítéséhez, a természetvédelem társadalmi megítélésének javításához. A program során számos olyan feladatot sikerült elvégezni, amire Igazgatóságunknak nincs saját humán erőforrása.

Hagyományos értelemben vett szántóföldi növénytermesztést 546 hektáron végeztünk a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén a tűzokállomány téli takarmányának biztosítása érdekében. A tűzokkíméleti területen 2009-ben főleg ugaroltattunk (356 ha), de a téli táplálkozóhelyek biztosítása céljából őszi búzát (125 ha), repcét (24 ha) és cirkot (3 ha) is vetettünk. Az alkalmazott vetésforgónk szerves részét képezi a lucerna, melynek összterülete 38 hektár. Az ugarművelés keretében fűmag-keveréket vetettünk, biztosítva értékes táplálkozó-, és élőhelyek kialakulásának lehetőségét. A szántó területek művelését külső vállalkozók bevonásával valósítottuk meg. A megtermelt 185 tonna takarmánybúzát kombájn alól értékesítettük. Mivel az őszi káposztarepce telepítés elsődleges célja a tűzokállomány legelőjének, bűvőhelyének biztosítása, a termesztés során rovarirtószert nem alkalmaztunk. A mindössze 3 hektár cirok termesztésének célja szintén a bűvőhely biztosítása, értékesíthető termés betakarítására ennél a kultúránál sem került sor.

Folytattuk a korábbi években megkezdett elgyomosodott, erdősült gyepek tisztítását, annak érdekében, hogy alkalmassá váljanak a művelési ágnak és a kezelési szempontjainknak megfelelő további használatra. Az érintett területeken bozótirtást, tisztítást, illetve szárazúzóaszt végeztünk. Több helyen okoz problémát az ezüstfa, a bálványfa és a gyalogakác térhódítása, ezeken a helyeken is hasonló módszereket alkalmaztunk. Saját gépi kapacitásaink felhasználásával a tervezett gyepterületi munkák többségét sikerült elvégezni. A tevékenység során összesen 311 hektár szárazúzóaszt, 53 hektár cserjeirtást és cserjezúzóaszt, 76 hektár kaszálást végeztünk. A lekaszált területek közül 8 hektáron báláztuk be a fűvet. Gyepterületek helyreállítása során mintegy 19 hektáron végeztünk kézi cserje- és bozótirtást.

Az ipolytarnóci nyájunk szalastakarmányát helyben termeltük meg, meglévő készleteink mellé 600 db kisbála szénát tároltunk be. Almozási céllal a szomszédos gazdálkodók búzatarlójáról saját gépeinkkel báláztunk szalmát (90 db). A Mátrai Tájegység területén 600 darab kisméretű szénabálát takarítottunk be, amit helyben értékesítettünk. Jelentős mennyiségű szénát állítottunk elő a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetben is. Itt 300 hengerbála került előállításra és értékesítésre.

2009. évben folytattuk a gyümölcsösök helyreállítását célzó programunkat. Az Ipoly-völgyi Tájegység területén 3 hektárnyi munkát végeztünk el a saját vagyonkezelésű területen belül. A Kelet-Bükki Tájegységhez tartozó védett területen belül pedig 2 hektárnyi erdei gyümölcsös rekonstrukciós munkába kezdtünk. Ez utóbbi feladat éven belüli elvégzése nem történ meg, a munkákat várhatóan 2010 első félévében fogjuk befejezni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A vagyonkezelésünkben lévő kivett területeken utakat tartottunk karban, illetve egyes területeket gyommentesítettünk. A teljes munkával érintett nettó terület 34 hektár volt, amiből mintegy 14 hektáron kézi munkaerővel végeztük a feladatot. Illegális hulladékok elhelyezése következtében kialakuló szennyező források felmérése és felszámolása érdekében Igazgatóságunk központilag 5,5 millió forintot kapott (2008). A rendelkezésre álló forrás felhasználásával a Nógrádi Tájegység, valamint a Kelet-bükki Tájegység területén felderített, jellemzően építési törmelékkel tartalmazó hulladéklerakók felszámolására került sor. A munkák maradéktalanul el lettek végezve, az elszámolással kapcsolatban észrevétel, hiánypótlási felhívás nem érkezett Igazgatóságunkra.

Saját vagyonkezelésű erdeinkben 2009-ben elsősorban erdőfelújítási és erdőnevelési munkákat végeztünk. Az erdőművelési feladat 72 hektár folyamatban lévő-, és befejezett ápolás volt. A folyamatban lévő erdősítések pótlás igénye 5,2 hektárt tett ki. Sajnos, a pótlások sikere az aszályos nyárelő miatt 50% alá került. A folyamatban lévő erdősítéseink általános állapota - az őszi műszaki átvételek alapján - azonban ennek ellenére is jónak értékelhető.

Erdőnevelési munkánk 91,2 hektár tisztítás és 23,8 hektár törzskiválasztó gyérítés volt.

2009. évre pályázati támogatást nyertünk „Az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló feladatok ellátásának csekély összegű támogatásáról” szóló 112/2008. (VIII.30.) FVM rendelet alapján. Három erdőtömbben terveztük és kezdtük meg a folyamatos erdőborítás biztosítása melletti erdőkezelést, a szálaló erdőszerkezet kialakítását. Ehhez kapcsolódóan ültetési, ápolási, vegyszerezési (akác visszaszorítása) és fakitermelési (szálalási) munkákat is végeztünk, továbbá vadkizárásos mintakerítéseket, illetve tájékoztató táblákat helyeztünk el a területeken.

Nagyobb volumenű fakitermelést végeztünk az Ipolytarnóc 9 B erdőrészletben, ahol 5,88 hektáros akác tarvágása történt meg. A terület egy részén létesül az ún. „Miocén erdő”, ami a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság „Az ipolytarnóci ősvilági Pompeji turisztikai fejlesztése” című, a Regionális Operatív Program keretén belül elnyert pályázatának egyik eleme. Az erdőrészlet másik felén szerkezetátalakítást végzünk, a termőhelynek megfelelő őshonos fafajokkal.

A 2009. évben is készültünk a 2082/2007. (V.15.) Kormány határozat szerinti vagyonkezelői jog változából adódó feladatok ellátására. A határozat szerint 717,8 hektár erdő kerülne Igazgatóságunk vagyonkezelésébe. A határozat végrehajtása azonban 2009-ben sem történt meg, mivel vagyonkezelési szerződésünket nem módosította Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.

Az év a birtokügyi feladatok szempontjából is jelentős eredményeket hozott. A folytattuk a Természetvédelmi Információs Rendszer bevezetéséhez és teszteléséhez kapcsolódó feladatok végzését. Az országos jelentőségű védett területek adatainak pontostása befejeződött, a védelemre tervezett területek esetében a munka még nem zárult le. Ez utóbbi tevékenység keretében az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján pontosításra és rögzítésre kerültek az alábbi területek: a Gyöngyösi Sár-hegy TT, a Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető TT, a Nagyvisnyói Kőfejtők TT, az Ipoly-menti TK, a Szilvásváradi Aszaló-hegy TT, az Etesi Fás-legelő TT, valamint a Maconkai-rét TT.

Igazgatóságunk szakértői vélemény elkészítésével (más célú hasznosítás és művelési ág változás) hét esetben segítette természetvédelmi hatóság munkáját. A védett-, és védelemre tervezett területek adatai vonatkozásában a felügyelőségek részére folyamatos adatszolgáltatás valósult meg.

16/2009.(X.8.) KvVM rendeletben kihirdetésre kerültek a barlangok felszíni védőövezetei. Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés kezdeményezése és a TIR-be történő rögzítés megtörtént. Két barlangnál a védőövezet területe koordinátával van megadva, ezek esetében térképi lehatárolás (ingatlan-nyilvántartási vázrajz elkészítése) még folyamatban van.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.2.3. Természeti emlékek és értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Forrás	2.780	564
Víznyelő	0	0
Kunhalom	107	0
Földvár	163	1
Barlang	1.228	13
Egyedi tájérték	1.255 (105 település)	0

- Barlang, forrás - közhiteles nyilvántartás folyamatban
- Víznyelő - nincs felmérés (így nincs számadat), nem kezdődött el a közhiteles nyilvántartásba vétel
- Az egyedi tájértékek felülvizsgálatával pontosítottuk az adatokat

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Barlangok és források közhiteles természetvédelmi nyilvántartásra 2009-ben 5 005 e.Ft-ot használtunk fel, illetve kötöttünk le.

A források közhiteles nyilvántartásának készítését folyamatosan végeztük. 2009-ban 564 db forrás került a számítógépes adatbázisba. Az adatbázis felülvizsgálatát folyamatosan végezzük, a források száma ennek eredményeképpen változni fog. A tárgy évben regisztrált források közül 144 db az előző évek során nem regisztrált új adat. Meghibásodás miatt az egyik vízminőség vizsgáló műszerhez pH-szondát vásároltunk. Kelet-Cserhát és a Mátra északi lábánál folytattuk felméréseinket.

Kunhalmok közhiteles nyilvántartásának során az eddig felmért kunhalmok anyagait felülvizsgáltuk, az észlelt pontatlanságokat, hiányokat javítottuk

Földvárak közhiteles nyilvántartása keretében az eddig felmért földvárak anyagait felülvizsgáltuk, az észlelt pontatlanságokat, hiányokat javítottuk. Régészeti kutatás során 2008-ban fedeztek fel új földvárat Bükkzsérc, Hódos-tetőn, melyet 2009-ben vettünk nyilvántartásba.

A nagyvisnyói Mihalovits-kőfejtőben lévő globális jelentőségű alapszelvény és a hozzá közeli egyéb földtani feltárásokat egybefogó tervezett természetvédelmi terület kezelési tervét az j tartalmi követelményeknek megfelelően átdolgoztuk, és rövidesen küldjük a Barlang- és Földtani Osztályra véleményezésre.

A közhiteles barlangnyilvántartás kialakítására fenntartott 2008.- évi keretből 2009. május 31.-i teljesítéssel készült el a Pénz-pataki-víznyelőbarlang lezárása és bejáratbiztosítása, az Iker-tebri-víznyelőbarlang bejáratbiztosítása, valamint a Szeleta-barlang és a Vénusz-barlang bejáratában álfenék, ill. fafödém. Ugyancsak 2008.-ról áthízódó megbízások alapján készült el 1553 méternyi barlangjárát térképe, 5 megkülönböztetett barlang fényképes állapotfelvétele, a Mátrában 6 barlang kataszterbe vétele, további 7 objektum helyszínelése. A Bükkben 6 megkülönböztetett barlang kezelési terve készült el.

A közhiteles barlangnyilvántartás kialakítására 2009-2010-ben 4 millió Ft elkülönített keret állt rendelkezésünkre. Ennek felhasználásával folytattuk a barlangkataszterezési, valamint adatfelvételezési munkáinkat. Ebből a keretből év végi teljesítéssel elkészült a Szivárvány-barlang lezárása, a Nyavalyás-hegyi bányásik barlangja bejáratának lefedése. Megbízási szerződést kötöttünk 1230 m barlangjárát térképezésére, és az Anna-barlang korlátainak és belső rácsainak cseréjére. A Bükkben munkatársaink 7 eddig ismeretlen barlang kataszterbe vételét végezték el. 2009. év nagyszerű barlangfelfedezése a miskolci (MLBE) és bakonyi (BaBESz) barlangkutatók közös kutatásának eredményeként feltárt Szivárvány-Sebes barlangrendszer, 1500-2000 m új barlangszakasz feltárása, mely a harmadik bükki barlangrendszer is egyben. (A barlangösszeköttetés miatt a barlangok száma eggyel csökkent!).

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.3. Kutatás és monitorozás

I.3.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A kutatást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
1.	Barlangok kataszterezése, járatok felszín alatti meghatározása, barlangok természetvédelmi alapállapot felvétele	4.000	Barlangkutató egyesületek, Bt.-k, magánszemélyek	Részletesen I. 3.1. alatt	Finanszírozás: saját költségvetés; közhiteles nyilvántartások készítése
2.	Források kataszterezése	1.000	Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület, VaLon Bt.	Részletesen I. 3. 1. alatt	Finanszírozás: saját költségvetés; közhiteles nyilvántartások készítése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kutatási feladatai részben a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében, részben pedig saját munkatársaink kutatási feladataikként, illetve a kezelési tervek készítését és a védetté nyilvánításokat megalapozó kutatásokként jelennek meg. Kiemelten fontos feladat a Natura 2000-es területek, valamint a fokozottan védett, továbbá a veszélyeztetett gerinctelen állatfajok faunisztikai kutatása. Az utóbbi időszakban egyre több előfordulását fedezzük fel fokozottan védett fajoknak, nem védett területeken is.

Folyamatosan zajlanak a *védetté nyilvánításokat*, illetve a *kezelési terveket* megalapozó kutatások a védett és a védelemre tervezett területeken. Védett területeink megfelelő kezeléséhez, valamint a Natura 2000 különleges természetmegőrzési területek jelentési kötelezettségéhez szükséges az aktuális vegetációtérképek elkészítése, melyeket folyamatosan készítettünk. Kiemelt jelentőségű hagyományos gyümölcsfajtáink felmérése, a védelmi/megőrző munka előkészítése.

A Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 pályázati kiírásaira benyújtott, az *Ipoly-vízgyűjtő vizesélőhelyeinek a Víz Keretirányelv elvárásai és a természetvédelmi célkitűzések szerinti biotikai felmérése, védett növény- és állatfajok közös jegyzékének kidolgozása, veszélyeztető tényezők, szennyező források azonosítása* című pályázatunk pozitív elbírálásban részesült, a munka 2010 márciusában kezdődik.

Igazgatóságunk működési területén nagyszámú forrás és barlang, valamint egyéb élettelen természeti érték található, melyek felmérése, közhiteles nyilvántartása is folyamatosan zajlik.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.3.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
1.	Gombák monitorozása a bükki Óserdő területén	350	Dr. Turcsányiné Dr. Siller Irén	Határidő: 2010. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: gombafajok populációinak állománybecslése.
2.	Struccpáfrány (<i>Matteuccia struthiopteris</i>) monitorozása (Medves: Somoskőújfalú)	5	Lantos István (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
3.	Széleslevelű harangvirág (<i>Campanula latifolia</i>) monitorozása a Bükk hegységben	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
4.	Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) monitorozása a BNPI működési területén	5	BNPI munkatársai	A növényfaj populációinak állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
5.	Korai szegfű (<i>Dianthus plumarius ssp. praecox</i>) monitorozása a Bükk hegységben	5	Bartha Attila, Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
6.	Kornistárnics (<i>Gentiana pneumonanthe</i>) monitorozása (Miskolc: Nagymező, Gyöngyöspata: Király-rét)	5	Pozsonyi András, Urbán László (BNPI)	A növényfaj populációinak állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
7.	Szibériai nőszirm (Iris sibirica) monitorozása a Bükk hegységben	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése
8.	Heverő iszapfü (Lindernia procumbens) monitorozása a Hevesi-síkon	5	Schmotzer András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
9.	Vidrafű (Menyanthes trifoliata) monitorozása a Bükk hegységben	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
10.	Légybangó (Ophrys insectifera) monitorozása a Bükk hegységben	5	Pozsonyi András, Sulyok József (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
11.	Leánykökörcsin (Pulsatilla grandis) monitorozása a BNPI működési területén	5	BNPI munkatársai	A növényfaj populációinak állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
12.	Gömböskosbor (Traunsteinera globosa) monitorozása a Bükk hegységben	5	Bartha Attila, Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
13.	Tőzegáfonya (Vaccinium oxycoccos) monitorozása a Bükk hegységben	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
14.	Országos Ürgemonitorozó Akció	5	Pongrácz Ádám, Pozsonyi András (BNPI)	A faj populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
15.	<i>Festucetum pallentis</i> társulás monitorozása a Bükk hegységben	60	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
16.	<i>Salvio-Festucetum</i> társulás monitorozása a Bükk hegységben	60	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
17.	<i>Festuco ovinae-Nardetum</i> társulás monitorozása a Bükk hegységben	60	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
18.	<i>Polygalo-Brachypodietum</i> társulás monitorozása a Bükk hegységben	60	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
19.	<i>Melittio-Fagetum</i> társulás monitorozása a Mátra hegységben	570	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 495 db 1 négyzetméteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
20.	<i>Aconito-Fagetum</i> társulás monitorozása a Bükk és a Mátra hegységben	480	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 330 db 1 négyzetméteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
21.	<i>Hevesvezekény, Rakottyás</i> kvadrát (T5x5_040) élőhelytérképezése	420	Dr. Tábornská Jana	Az 5x5 km-es kvadrát élőhelyeinek besorolása (Á-NÉR kategóriarendszer), jellemzése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: élőhely-tipizálás, élőhelyek változásának nyomon követése.
22.	Invázió növényfajok monitorozása <i>Hevesvezekény, Rakottyás</i> (T5x5_040) kvadrátban	40	Dr. Tábornská Jana	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
23.	<i>Tűzlepke (Lycaena dispar)</i> monitorozása	180	Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület	A faj populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
24.	<i>Cordulegaster bidentata (Odonata)</i> monitorozása a Mátra hegységben	150	Dr. Kovács Tibor (Mátra Múzeum)	A faj populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
25.	<i>Egyenesszárnyú (Orthoptera)</i> közösségek monitorozása és a <i>Paracaloptenus caloptenoides</i> felmérése a Bükk hegységben	180	Dr. Nagy Antal (Debreceni Egyetem)	Egyenesszárnyú közösségek fajkompozíció-vizsgálata és a kijelölt faj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: Egyenesszárnyú közösségek fajkompozíció-vizsgálata
26.	Cönológia felvételek készítése és mikroarea-térképezés az egyenesszárnyú-mintavételi területen	90	Dr. Vojtkó András (EKF)	A növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata 16 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés), mikroarea-térképezés	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
27.	Vízi makroszkópikus gerinctelenek monitorozása	240	BioAqua Pro Kft.	Vízi makroszkópikus gerinctelen közösségek fajkompozíció-vizsgálata	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat
28.	Halmonitorozás a Csincse patakon	130	Takács Péter	Halfajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
29.	Gőtemonitorozás az Ipoly-völgyben	50	Tölgy Egyesület	Gőtefajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
30.	Denevérek monitorozása a Bükki Nemzeti Park működési területén	450	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Határidő: 2010. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
31.	Hosszúszárnyú denevér (<i>Miniopterus schreibersi</i>) monitorozása	120	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Határidő: 2010. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
32.	Gyöngybagolyköpetek gyűjtése	200	Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány	Határidő: 2010. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: kisemlősfajok populációinak állománybecslése
33.	Kisemlős-határozás bagolyköpetből	150	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Határidő: 2010. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: kisemlősfajok populációinak állománybecslése
34.	Pelemonitorozás (Tard, Szomolya, Kozárd)	80	Magyar Madártani Egyesület, BNPI munkatársai	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
35.	Natura2000 monitorozási adatlapok kitöltése a BNPI gyepterületein	0	Dr. Vojtkó András (EKF), Pozsonyi András (BNPI)	Natura2000 monitorozási adatlapok terepi tesztelése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: Natura 2000 növénytársulások változásának nyomon követése
36.	Egyenesszárnyú fajok monitorozása a Cserhátban	160	Szövényi Gergely	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
37.	Egyenesszárnyú fajok monitorozása a Gyöngyösi Sárhegyen	90	Dr. Nagy Antal (Debreceni Egyetem)	A faj populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
38.	Borsodi Mezőség lepidopterológiai felmérése	250	BioAqua Pro Kft.	Lepkeközösségek fajkompozíció-vizsgálata	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat
39.	Csíkos szöcskeegér kutatás	300	Bükk Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Határidő: 2010. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
40.	Nagyragadozó kutatások, adatok rendszerezése BNPI területén	100	BNPI munkatársai	Határidő: 2010. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
41.	Halfaunisztikai kutatások (Borsodi Mezőség, Cserhát, É-Bükk)	200	Takács Péter	Halfajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
42.	Mocsári teknős felmérés a Zagyva- és Ipoly-vízgyűjtő területén	100	Tölgy Egyesület	A faj populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
43.	Natura2000 területek élőhelytérképezése (Szentkúti Meszes-tető)	300	Tímár Gábor	A Natura 2000 területek élőhelyeinek besorolása Á-NÉR kategóriarendszerbe, az élőhelyek jellemzése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: élőhely-tipizálás, élőhelyek változásának nyomon követése
44.	Közösségi jelentőségű bogárfajok monitorozása	0	BNPI munkatársai	Mintavételi helyek kijelölése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: mintavételi helyek kijelölése
45.	Vérfű-hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>), szürkés hangyaboglárka (<i>Maculinea alcon</i>), zanótboglárka (<i>Maculinea nausithous</i>) nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>), magyar színjátszólepke (<i>Apatura metis</i>), ezüstsávós szénalepke (<i>Coenonympha oedippus</i>) lepkefajok kijelölt populációinak felmérése (Országos felmérés)	4200	Természeti Örökségünk Alapítvány, Magyar Természettudományi Múzeum, Szalkay József Magyar Lepkészeti Egyesület BioAqua Pro Kft., Dél-Nyírség-Bihari Tájvédelmi és Kulturális Értéktörző Egyesület, Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület, Naturinfo Bt., Pars Kft.	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Természetvédelmi Szakállamtitkárságon működő Irányító Központ végzi. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásában álló koordinátor a kidolgozott protokollnak megfelelően készít tervet és végzi el – illetve megbízott kutatókkal végezteti - a feladatokat. 2009-ben az alábbi feladataink voltak: 12 védett növényfaj monitorozása, gombák monitorozása, gerinctelen (*egyenesszárnyúak, lepkék, szitakötők*) és gerinces állatfajok (*ürge, halak, kétélűek, kisemlősök, denevérek*), valamint 1 élőhelytérképezési kvadrát és 6 növénytársulás monitorozása.

A Natura 2000 területek és fajok monitorozása során 2009-ben elkészült 1 különleges természetmegőrzési terület élőhelytérképe (Szentkúti Meszes-tető), valamint egyenesszárnyú-fajok (Mátra, Cserhát), lepkefajok (Borsodi Mezőség), mocsári teknős (Nógrád megye), halfaunisztikai (É-i Középhegység kisvizei) felmérése és térképezése történt meg. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai munkatervükbe beépítve botanikai (Natura 2000 jelölőfajok), gerinctelen (elsősorban bogár) és nagyragadozó felméréseket dolgozott ki és hajtott végre.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.4. Kezelési tevékenység

I.4.1. Kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1.	BNP DNy-i bővítése	1193	elkészült	elkészült	elkészült
2.	Gyöngyösi Sár-hegy TT és bővítése	188	elkészült	elkészült	elkészült
3.	Maconkai-rét TT	5,9	elkészült	elkészült	elkészült
4.	Siroki Nyírjes-tó TT	22,5	elkészült	elkészült	elkészült
5.	Szomolyai Kaptárkövek TT	30,5	elkészült	elkészült	elkészült
6.	Karancs-Medves TK	6619	elkészült	elkészült	elkészült
7.	Borsodi Mezőség TK és bővítése	2 280	elkészült	elkészült	elkészült
8.	Kerecsendi-erdő TT	119,6	elkészült	elkészült	elkészült
9.	Nagylóci Kő-hegy TT	869	elkészült	elkészült	elkészült
10.	Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető	172	elkészült	elkészült	elkészült
11.	Erdőtelki Arborétum TT	7,2562	folyamatban	folyamatban	folyamatban
12.	Kesznyéteni TK és bővítése	1278	folyamatban	folyamatban	folyamatban
13.	Nagyvisnyói Kőfejtők TT	14	folyamatban	folyamatban	folyamatban

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

- A Szőlőskei-erdő TT kezelési tervének kihirdetése a 8/2009.(VI.9.) KvVM rendelettel megtörtént.
- A Borsodi Mezőség TK és pusztai bővítésének kezelési tervét a tervdokumentáció nélkül e-mailben felküldtük a Szakállamtitkárságra 2009. február 13-án.
- A Kesznyéteni TK és bővítésének kezelési tervét a tervdokumentáció nélkül e-mailben felküldtük a Szakállamtitkárságra 2009. március 4-én.
- A Lázbérci TK kezelési tervét 2009. március 26-án küldtük meg a Szakállamtitkárságnak a tervdokumentáció nélkül.
- A Bükki Nemzeti Park természetvédelmi kezelési tervét 2009. május 21-én felküldtük a Szakállamtitkárságra a tervdokumentáció nélkül.
- A Kerecsendi-erdő természetvédelmi terület tervdokumentációja és kezelési terve elkészült, jelenleg a házi ellenőrzés folyik.
- A Tarnavidéki TK és bővítése kezelési tervének jogszabályi változatát 2009. október 12-én megküldtük a tervdokumentáció nélkül.
- A Nagylóci Kő-hegy kezelési terve elkészült, a házilag ellenőrzött változatot 2009. április 16-án digitálisan megküldtük a KvVM TSZ-nek. A jogszabályi változat egyeztetése és szakállamtitkársági elfogadása 2009. november 12-én megtörtént.
- A Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető kezelési terve elkészült, jelenleg a tervdokumentáció házi ellenőrzése folyik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.4.2. Élőhely fenntartás

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Kelet-bükki Tájegység, Sánta, Jócsó-rét	9,20	rét	Gépi kaszálás
2.	Kelet-bükki Tájegység, Mályinka, Mária-forrási láp	0,10	rét	Kézi kaszálás
3.	Kelet-bükki Tájegység, Varbó, Szentléleki rétek	1,00	rét	Kézi kaszálás, cserjeirtás
4.	Ipoly-völgyi Tájegység, Ipolytarnóc	33,00	rét	Szárazzás, bozótirtás, kaszálás, bálázás
5.	Ipoly-völgyi Tájegység, Ipolytarnóc	3,00	vizes élőhely	Vizes élőhely fenntartása - kaszálás, karbantartási munkák
6.	Nógrádi Tájegység, Etes, Árnýkalja	2,0	rét	kézi kaszálás, biomassza eltávolítás gyapjúsásos láprét állapotának javítása, a nádasodás visszaszorítása, gyapjúsás-fajok, széleslevelű ujjaskosbor és egyéb védett fajok életkörülményeinek javítása érdekében
7.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, Sós-rétek	1,0	vizes élőhely	Kézi nádvagás, biomassza eltávolítás mocsárrét rehabilitációja; a szibériai nőszirm életkörülményeinek javítása érdekében
8.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Stolna	2,0	rét	Kézi kaszálás és szárazzás japán keserűfű visszaszorítása érdekében

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
9.	Nógrádi Tájegység, Bátonyterenye, Maconkai rét	5,3	vizes élőhely	Nádvágás, biomassza eltávolítás mocsárrét rehabilitáció, elnádásodás és özönnövények terjedésének visszaszorítása, hússzínű ujjaskosbor és egyéb védett fajok életkörülményeinek javítása érdekében
10.	Dél-borsodi Tájegység, Tiszabábolna	40,00	vizes élőhely	Szivattyúzás, vízpótlás aszályos időszakban
11.	Dél-hevesi Tájegység, Sarud	30,00	szántó	Vetett ugar telepítése a tűzokkíméleti területen a tűzok számára kedvező élőhelyszerkezet kialakítása érdekében
12.	Dél-hevesi Tájegység, Sarud	215,00	szántó	Betakarítási és alap művelési munkák (búza betakarítás, repce letakarítás, lucerna kaszálás, ugar művelés) a tűzokkíméleti területen a tűzok számára kedvező élőhelyszerkezet kialakítása érdekében
13.	Dél-hevesi Tájegység, Tarnaszentmiklós 062/1, 019/14	30,00	vizes élőhely	Árasztás, vízutánpótlás a nyári időszakban vizes élőhely fenntartása céljából
14.	Dél-hevesi Tájegység, Tarnaszentmiklós, Hamvajárás	2,00	vizes élőhely	Gyalogmunka, kaszálás a Bogárfő-háti rizskalitkák gátjainak gyommentesítése, a magas szárú, kétszikű növényzet visszaszorítása érdekében
15.	Dél-hevesi Tájegység, Sarud	295,00	szántó	Repce és őszi búza talajelőkészítése és telepítési munkái, ugar művelés a tűzokkíméleti területen a tűzok számára kedvező élőhelyszerkezet kialakítása érdekében

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak kezelések, melyek közül kiemelhetők a hagyományos tájhasználat által kialakított gyepterületek rekonstrukciója és fenntartása. A Bükk területén a hegyi rétek 2001-ben elkezdődött kezelése (egyres helyeken rekonstrukciója) mintegy 25 éves hiányt pótol. A Bükki Nemzeti Parkon kívül a Mátrai Tájvédelmi Körzet és a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet területén volt jelentősebb hegyirét-kezelési (fenntartás és rehabilitáció) tevékenység. A bükki rétek kezelésénél bebizonyosodott, hogy a kaszálás kizárólagossága hosszú távon nem mindenütt célravezető. Egyes, gyengébb fűhozamú réteken a kaszálásokat enyhe legeltetéssel kell kombinálni, vagy felváltani.

A hegyi réteken kívül a cserépfalui legelőerdőben és a tardi gyepekben folytatódott a cserjeirtás, szárazzás és kaszálás. Nógrádi területeinken is részben a természeti értékeket fenntartó hagyományos gazdálkodási formák általi hasznosításra készítjük elő egyes területeinket.

Erdős természetvédelmi területen, a saját vagyongazdálkodású erdők kivételével, szakhatósági eszközrendszer közvetett alkalmazásával próbáltuk a természetmegőrzési célokat elérni. A természetvédelmi szempontból kiemelten kezelt területeken túl (Natur-övezet, fokozottan védett terület, erdőrezervátum magterülete) csupán a kiemelkedő florisztikai, társulástani, vagy zoológiai értékeket hordozó területeken tudtuk a természetszerű folyamatokat biztosítani intézkedéseink által, a többi erdőrészben a gazdálkodási (vagy egyéb) célok is megjelentek a védelmi rendeltetés mellett, melyek tekintetében szabályozási mechanizmusunk térbeli és időbeni korlátokat szabott. Ezek a beavatkozások nem minősíthetők természetvédelmi kezelésnek, hiszen az ideális állapotot a természetszerű erdőstruktúra kialakítása jelentené esetlegesen természetbarát erdőhasználattal (pl. Pro Silva módszerrel). Saját tulajdonú erdőterületeinken a természetet megközelítő erdőstruktúra kialakítására, az ideális természeti állapotot jelentő autoregulációs szint elérésére törekszünk.

A fentiek értelmében próbáljuk nagy kiterjedésű erdős védett területeink természetvédelmi kezelési előírásait úgy megalkotni, hogy azok hosszú távon biztosítsák a természetmegőrzés célkitűzéseit. Időbeni korlátozásokat általában fokozottan védett madarak védelmében javasoltunk, ezeket a helyszín és a megőrzendő faj igényei alapján határoztuk meg. E tekintetben segítséget jelentett a fokozottan védett fajok élőhelyén alkalmazandó korlátozásokat tartalmazó rendelet megjelenése.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat. E helyszíneken – elsősorban tűzokvédelmi és ragadozómadár-védelmi célból – a korábbi évben bevezetett látogatási korlátozást alkalmaztuk a Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok, elsősorban a ragadozómadarak esetében kedvezőek, a korlátozás a természetmegőrzési cél mellett a terület tulajdonosai, bérlői számára is hasznosnak bizonyult. A korlátozás bevezetése előtt komoly gondot jelentett a területen megjelenő különböző gyűjtőgető tevékenységek (kamilla, gomba) végzése által okozott zavarás. A korlátozás bevezetésével jogalapot teremtettünk a hatékony és jogszerű fellépésre, így a költségek zavartalanabban valósulhatnak meg. A gazdálkodók ugyanennek révén nagyobb vagyongazdálkodást élvezhetnek, így a rendszert támogatják és bevezetését elfogadják.

Folytattuk a vizes élőhely rehabilitációhoz kötődő fenntartási munkálatokat mind a Hevesi-Sík, mind a Borsodi-Mezőség területén.

A Dél-hevesi Tájegység területén vagyongazdálkodási forrásból folytatott kezelések elsősorban a Pély – Tarnaszentmiklós térségében korábbi években kialakított élőhelyrekonstrukciós területeink fenntartásához működésük biztosításához kapcsolódnak. A munkák során az invazív növények visszaszorítása és a megfelelő növényzeti struktúra kialakítása volt a célunk.

Szántó művelési ágú területen a sarudi régióban kialakított tűzok kíméleti terület művelése folyt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.4.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre, Tugár-rét	2,5	hegyi rét	Kézi bozótirtás, kupacolás a hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése érdekében
2.	Mátrai Tájegység, Nagybáton, Lengyendi-galya	1,0	hegyi rét	Kézi kaszálás, széna lehordás a hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése érdekében
3.	Mátrai Tájegység, Gyöngyös, gyilkos-rét	1,0	hegyi rét	Kézi kaszálás, széna lehordás a hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése érdekében
4.	Kelet-bükki Tájegység, Tard, 0219/1; 0202/8; 0220/2.	6,00	legelő	Élőhelykezelés védett fajok élőhelyén: kézi bozótirtás, gyurgyalagos partfal rekonstrukció
5.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, Sós-rétek	0,0	vizes élőhely	2 db kubikgödör visszaállítása: a kétéltű szaporodóhelyek helyreállításával a terület ökológiai értékének növelése, a Cserhátalján szükségessé váló kétéltű áttelepítések lehetőségének biztosítása.
6.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, István-tározó kifolyója	0,5	rét	Japán keserűfű visszaszorítása szárazzással
7.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Medves-pusztá	0,1	rét	A beékelődő akácfasor kiváltása őshonos fafajból álló fasorral
8.	Nógrádi Tájegység, Buják, Zsellérfüldek	1,0	rét	Cserjeirtás, fűavar eltávolítás, kivágott fenyő lehordása lejtősztyeprét állapotának javítása, leánykőköresin életfeltételeinek biztosítása érdekében
9.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, Várdomb	1,0	rét	Cserjeirtás, fűavar eltávolítás lejtősztyeprét állapotának javítása, a nagy gombafű, pusztai meténg és egyéb védett fajok életfeltételeinek biztosítása érdekében
10.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, Parlag	2,0	rét	Félszáraz irtásrét állapotának javítása, nagyvirágú gyíkfű, Ozirisz-boglárfű és egyéb védett fajok életkörülményeinek javítása érdekében

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.4.3. Élőhely-rehabilitáció – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
11.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, Majorsági-hegy	4,0	rét	Cserje- és akácirtás félszáraz irtásrét állapotának javítása, pannongyík, Ozirisz-boglárfka és egyéb védett fajok életkörülményeinek javítása érdekében
12.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, Kacsástó	5,0	rét	Sserje- és akácirtás félszáraz irtásrét állapotának javítása, nagyzezerjófű, pannongyík és egyéb védett fajok körülményeinek javítása
13.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, Pohánka	7,0	rét	Cserje- és akácirtás félszáraz irtásrét állapotának javítása, rablópille, Ozirisz-boglárfka és egyéb védett fajok életkörülményeinek javítása
14.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, Pogányvár	5,0	rét	Cserje- és akácirtás, Lejtősztyeprét állapotának javítása, a Natura2000-jelölőfaj Janka-tarsóka, pannongyík és egyéb védett fajok életfeltételeinek biztosítása
15.	Nógrádi Tájegység, Felsőtold, Kozicska	0,0	vizes élőhely	Kételtű szaporodóhely helyreállítása gépi földmunkával
16.	Nógrádi Tájegység, Kisbárkány, Almás	0,5	rét	Kaszálás és cserjeirtás mocsárrét és patakmenti magaskórós rehabilitációja, a gyomosodás visszaszorítása; a mocsári gólyaorr életkörülményeinek javítása érdekében
17.	Nógrádi Tájegység, Sámsonháza, Csüd-hegy	13,0	rét	Cserje- és akácirtás, félszáraz irtásrét állapotának javítása, leánykőkörcsin, rablópille, pannongyík és egyéb védett fajok életkörülményeinek javítása érdekében
18.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, Gyikos	3,0	rét	Cserjeirtás félszáraz irtásrét állapotának javítása, nagy pacsirfafű, barnabundás boglárfka, pannongyík és egyéb védett fajok életfeltételeinek javítása érdekében
19.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, Baglyas	5,0	rét	Cserjeirtás lejtősztyeprét állapotának javítása, a hosszúlevelű árvalányhaj, törpe nőszirm és egyéb védett fajok életfeltételeinek biztosítása érdekében

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.4.3. Élőhely-rehabilitáció – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
20.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, Erős-oldal	2,0	rét	Cserje- és akácirtás lejtősztyeprét állapotának javítása, a macskahere, pannonyík és egyéb védett fajok életfeltételeinek biztosítása érdekében
21.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Új bánya	4,0	rét	Inváziós növényfajok (akác) visszaszorítása
22.	Dél-borsodi Tájegység teljes területén szétszórva	10,00	kivett terület	Tárcsázás, vonólapos elmunkálás, száruzózás a korábban kotort csatornák depóniáin a gyomosodás, a gyomok továbbterjedésének megállítása, a depóniák könnyű járművel való közlekedésre való alkalmassá tétele érdekében
23.	Dél-borsodi Tájegység - Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet, Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet teljes területén	8,00	kivett terület	Tárcsázás, vonólapos elmunkálás, száruzózás a BNPI vagyonkezelésében lévő utak karbantartása, a nyár közepén esetleg jelentkező parlagfű irtása érdekében
24.	Dél-borsodi Tájegység, Tiszalúc, 057/1	5,00	rét	Cserjeirtó száruzózás a rekettyefűz és a magas aranyvessző állományának visszaszorítása érdekében
25.	Dél-hevesi Tájegység, Pély, Ludas	30,00	vizes élőhely	Száruzás vizesélőhely-rekonstrukciós területen a záródó társulás visszaszorítása, nyílt vízfelület kialakításának érdekében

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Élőhely-rekonstrukciós programjaink részben az egykori legelők, fás legelők, hegyi rétek helyreállítására irányulnak kiemelten a Bükki Nemzeti Park és a Mátrai Tájvédelmi Körzet területén. A rekonstrukciós programok számos védett és fokozottan védett faj élőhelyének helyreállítását célozzák meg, többek között számos orchideafajét. E mellett vizesélőhely-rehabilitációs programjaink fenntartását is végezzük, és folytatásukat tervezzük

A Környezet- és Energia Operatív Program kiírásain több pályázatban, illetve azok alprojektjeiben sikerült jelentős élőhelyrekonstrukciós programok előkészítésére forrást nyernünk, melyek az alábbiak:

- Természeti értékeink kezelésének komplex fejlesztése a BNPI működési területén, hollókői hagymafás legelő rehabilitációja alprojekt;
- Pély Ludas III. ütem vizes élőhely rehabilitáció;
- Élőhelyrekonstrukció és kezelés Mátrai rétek és Bükkaljai gyepek védett és NATURA 2000-es élőhelyein, gyeprekonstrukció a Bükki Nemzeti Park védett és védelemre tervezett területein, valamint rétrekonstrukció és élőhely-kezelés a Mátrai Tájegység védett és NATURA 2000 területein alprojektek;
- Dél-borsodi Tájegység komplex élőhelyrehabilitációs program, II. ütemének megvalósítása.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
	Alpesi götte (<i>Triturus alpestris</i>)	Van	V, Be	A faj élőhelyeinek fejlesztése érdekében a BNPI és a Kaptárkő Természetvédelmi Egyesület tett lépéseket. Ennek eredményeként részben megtörtént a már meglévő élőhelyek rekonstrukciója, és további élőhelyek kialakítása. Ez a munka áthúzódik a 2010-es évre- jelen időszakra- a szaporodási periódust megelőzően. Tovább nőtt a fajra vonatkozó adatok száma melyek térinformatikai rögzítése megtörtént. Az erdészeti feltáróutakon levő „ökológiai csapdák” kiküszöbölésének problémaköre jelen időszakban is fennáll, ezeket folyamatosan egyeztetjük az erdőgazdálkodókkal. .
	Túzok (<i>Otis tarda</i>)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő feladatokat, illetve a kötelező „After LIFE” feladatait. Az idei télen különös jelentősége volt a repcevetések hó alóli felszabadításának, melyet a gazdálkodókkal együttműködve végeztünk. Jelen időszakban a KEOP program terhére további légyveték szakaszok földkábelbe helyezésének előkészítése folyik a Borsodi_Mezőségen és a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. A LIFE program terhére megvásárolt földterületeken tűzokkímélő gazdálkodást folytatunk, ahol jó esélye van a faj sikeres fészkelésének.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme – folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van (MME és Európa Tanács)	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	<p>Megtörtént a költőállomány monitorozása, regisztrálása. A védelem érdekében szükséges hatósági intézkedések során szakértő közreműködők voltunk. Elláttuk az „After LIFE” feladatokat együttműködve az MME-vel.</p> <p>Több esetben kényszerültünk aktív védelmi beavatkozásra, egy ízben az áramszolgáltatók darus kocsijával történt egy 3-as fészekalj áttelepítése egy biztonságos műfészekbe. Sajnos ebben is történt karbofurános mérgezés, 2 fióka pedig nehezen definiálható okból pusztult el egy fészekben. Egy különleges eset kapcsán azonos fán fészkeltek egy kerecsen és parlagisas pár.</p> <p>Újabb vezeték-szakaszok szigetelése történt meg és továbbiakat tervezünk KEOP pályázati forrásból.</p>
	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	<p>Megtörtént a faj ismert revírjeinek ellenőrzésére, és jelentős energiákat fektettünk a további potenciális élőhelyekre a faj jelenlétének tisztázására az MME-vel közösen. Örvendetes, hogy 2 újabb revirt sikerült így felkutatni, ezeken (is) megtettük a szükséges lépéseket az élőhely megőrzésére.</p> <p>Fióka-mentés nem történt, de közvetve az ÉTT területek célirányos kezelésével elősegítettük e faj életfeltételeinek javítását. További problémát jelent azoknak az újabban megkerült pároknak a védelme, melyek nem védett és nem Natura2000 területeken költenek. Ezek egyikén terület-cserével próbálkozunk.</p>

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme – folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
	Kígyászölyv (<i>Circaetos gallicus</i>)	Nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	E faj tradicionális költőhelyein kívül élő állományának felmérésére is nagy energiákat fektettünk az MME-vel közösen. 16 bizonyított territórium ismert és további feltételezett párok lehetnek. Ezáltal e fajnál (is) igazgatóságunk területén fészkel a legtöbb az országban. Hatósági intézkedésekkel, mesterséges fészkek alkalmazásával segítettük költési sikerüket.
	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Folytatódott a „Kerecsensólyom védelme a Kárpát-medencében” című LIFE Nature pályázat kivitelezése, melyet Igazgatóságunk koordinál. A program minden pontján történt előrelépés, melyről rendszeresen tájékoztattuk a médiákat. Újabb LIFE Nature pályázatot készítettünk a faj védelme érdekében figyelembe véve az ország területén túlmutató problémákat is. Közel 100 kirepült fiókat regisztráltunk ebben az évben ami rekord mennyiséget jelent.
	Kékvércse (<i>Falco vespertinus</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	A faj védelmét célzó LIFE Nature pályázat a tárgyévben sikeresen véget ért. Az időszak végére jelentősen gyarapodott a faj költőállománya, elsősorban Borsodi-Mezőség területén, ahol szinte megduplázódott. A program minden akciójában részt vettünk, jelen időszakban igazgatóságunk is a „kékvércsés” területek élvonalában van. Jelentős területen történtek szigetelések a program kapcsán is.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme – folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
	Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Működési területünkön ismét nőtt a faj költőállománya, jelenleg 8 territórium ismert- mindegyik sziklán. Öröndetes, hogy a költések az egykori „kerecsenes” sziklákon jórészt az egykori műfészkekben vannak. A faj komplex védelmét, a védelemmel kapcsolatos kutatási feladatokat ellátjuk, ill. koordináljuk.
	Fehérgólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Az MME közreműködésével 2009-ben is elkészült a BNPI közel teljes működési területén fészkelő állomány felmérése. A fészektartó oszlopok cseréjét az áramszolgáltató közreműködésünkkel folyamatosan végezte, és megtörtént néhány gólyákra veszélyes „haláloszlop” szigeteltetése is. Egy fészeknél „firefly” alkalmazására került sor, mert a fiatal madarak évről-évre nekirepültek egy „rossz helyen levő” vezetéknek.
	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Megtörtént a faj állományfelmérése, a potenciális fészkek-műfészkek kontrollja, néhány új műfészkek kihelyezése. Az elmúlt év őszi időszakában az alföldi (Borsodi-Mezőség, Hejőmente) és ártéri területeken újabb célirányos felmérések kezdődtek a faj állományának felmérésére, a fészkelőhelyek térképezésére. A térképezésnek köszönhetően több, eddig ismeretlen fészkelőhely került felderítésre.
	Urali bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt működési területünk potenciális élőhelyein. 2009 évben folytattuk a Mátra, a Bükk és a Karancs-Medves urali bagoly számára alkalmas élőhelyein a mesterséges odúk kihelyezését.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme – folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Az MME helyi csoportjának közreműködésével 2009-ben tovább növeltük a szalakóták számára kihelyezett mesterséges odúk számát, 700 feletti odú áll potenciális kötőhelyként a faj rendelkezésére. A költőládák kontrollja, a fiókák jelölése, az adatok rögzítése folyamatosan került elvégzésre. A projekt teljes területén 325 pár fészkelte költőládákban. Jelenleg az ország legnagyobb és legjobban ismert költő-állománya él területünkön..
	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	Van MME	FV, Be, Bo	Igazgatóságunk 2009-ban elsősorban a telepesen fészkelő faj adatainak gyűjtését végezte, mely az éves madárjelentésben kerültek dokumentálásra.
	Sokcimpájú holdruta (<i>Botrychium multifidum</i>)	nincs	V	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt az illetékességi terület potenciális élőhelyein. 2009 évben folytattuk a Mátra, a Bükk és a Karancs-Medves urali bagoly számára alkalmas élőhelyein a mesterséges odúk kihelyezését.
	Boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>)	van	FV, NATURA 2000	A fotózással és látogatással veszélyeztetett élőhelyeket bekameráztuk, amelynek eredményeként megállapításra került, hogy már április végén megjelennek illetéktelen egyének a területen, valamint a hajnali és késő esti órákra időzítik látogatásaikat.
	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	van	FV, NATURA 2000	Elvégeztük az élőhely gyepezését, valamint kiültetésre került több mint 600 három éves hagyma.
	NATURA 2000 jelölő fajok felmérése	Nincs	V, NATURA 2000	Tovább folytattuk a 2005-ben megkezdett munkát, amelynek célja a jelölő fajok összes eddigi előfordulásának felmérése, új előfordulások keresése. Ennek során számos új adata került elő a leánykökös (Pulsatilla grandis), piros kigyószisz (Echium russicum), Janka-tarsóka (Thlaspi jankae), kispécskű aszat (Cirsium brachycephalum), fajoknak.

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

2009-ben is folytattuk a védett és nem védett területeken lévő hagyományos művelésű gyümölcsösök természeti, genetikai, gazdálkodástörténeti, tájlesztikai értékeinek felmérését, az újrahasznosítási lehetőségek szervezését. Elindítottuk a hagyományos gyümölcsfajták megőrzési/szaporítási programját, ennek részeként egykori felhagyott gyümölcsösök kezelését kezdtük meg.

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett hegyvidéki területeink szegélyei, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kígyászölyv*, *darázsölyv*, *feketególya*, *uhu*).

Hegyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ez túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok, magántulajdonosok és azok közösségei tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás – az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslat - eddig szakhatósági közreműködéssel jelentkezett. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is érvényesítjük. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai a síkvidéki agrár élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradálnak minősíthető agrár-területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek körébe vettük fel, de más módon is (például fajmegőrzési programok kivitelezése, hatósági eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer menedzsmentje) próbáltuk megőrizni.

Igazgatóságunk több fajmegőrzési program kidolgozásában, gyakorlati kivitelezésében is közreműködött, együttműködve más kutatóhelyekkel, társadalmi szervezetekkel.

A gerinces állatfajok védelme érdekében az alábbi védelmi feladatokat láttuk el:

Kéltűiek (Amphibia): A békák tavaszi migrációja időszakában 4 veszélyeztetett helyen folyt „békamentés” (Garadna-völgy, Felsőtárkányi-szoros, Bogácsi-víztározó, Varbói-tó, Hasznosítározó). E helyszíneken más-más módszerekkel több száz béka (elsősorban barna varangy és gyepi béka) menekült meg közreműködésünkkel a gázolástól.

Az *alpesi götte (Triturus alpestris)* vonatkozásában kutatási és védelmi feladatokat valósítottunk meg. E fajnál az erdőgazdálkodási tevékenység következtében kialakult veszélyeztetett élőhelyek megszüntetése és „kiváltása” volt a feladat, együttműködve az erdőgazdálkodóval. Folytattuk a faj megközelítően teljes állomány-felvételét, az új és egykori élőhelyek térinformatikai feldolgozását.

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a fajmegőrzési tervek és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhelykezelési, fejlesztési munkákat (fatelepítés, illetve korábbi telepítések megápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (*ragadozómadarak*, *baglyok*, *szalakóta*, *énekesmadarak*), zsákmányállat védelemét, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózaton történő védelmi munkákat, a sérült egyedek gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük.

A *túzokállomány* megőrzése érdekében a fajmegőrzési program szinte minden ajánlását alkalmaztuk. A faj lokális védelmi helyzetének javulását várjuk a KEOP-pályázatok vezeték kiváltási, földkábel fektetési projektjeitől.

Sérült, valamint későn kelt madarak gondozását a BNPI egri központjában, valamint az Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Területen állatorvos bevonásával végezzük.

Denevérvédelmi vonatkozásban a barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal, barlanglezárásokkal biztosítottuk, illetve megrongált barlanglezárásokat újítottunk fel. Erdei

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

élőhelyeken élő fajok védelmét a fahasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekeztünk megoldani, részben sikerrel. Panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket Igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett kisebb szakmai javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. Az épületek szigetelésével kapcsolatosan jelentős számú lakóingatlan került helyszínelésre.

Folyamatosan végezzük az invazív növényfajok működési területünkön való felmérését, bizonyos esetekben az azonnali beavatkozást, hogy még csírájában elfojtsuk az inváziót.

A Bükkalja déli előterében madarakra veszélyes oszlopok szigetelésére, valamint kétéltű átjárók létesítése Bogács és Felsőtárkány határában benyújtott második forduló KEOP pályázataink pozitív elbírálásban részesültek, a kivitelezési munkákat 2010-ben megkezdjük.

A fajvédelem mellett mindenképpen meg kell említeni a **földtani értékek védelmét** is. Ennek keretében az alábbi tevékenységeket végeztük:

Szomolyai kaptárkövek akácmentesítése

2009. évben az Önkormányzat segítségével folytattuk a szomolyai kaptárkövek tíz évvel ezelőtt megkezdett akácmentesítését, melyben a tanösvény építéshez kapcsolódóan a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület is részt vett. A terület értékeit bemutató tanösvény kiépítése befejeződött.

Barlangok védelme

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok biztosításának fenntartása:

A fokozottan védett barlangok száma a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén 54. Egyes barlangoknál szükséges volt a bejárat szakaszba behullott törmelék, szerves anyag eltávolítására (Vénusz-barlang). A Sajt-barlang bejáratának végleges biztosítását elvégeztettük, az Iker-tebri-barlang és a Pénz-pataki-víznyelőbarlang bejáratbiztosítására, és utóbbi lezárására megbízást adtunk (befejezési határidő: 2009. május 31.).

Barlanglezárások fenntartása:

A jelenleg 30 db, lezárt barlang műszaki állagmegóvása Igazgatóságunk alapfeladatai közé tartozik. Az engedéllyel látogatható barlangok esetében a barlangvédelem előfeltétele a barlangtúrák természetvédelmi szempontok szerinti koordinálása, mely a barlangok szakszerű lezárásával biztosítható. Ebben az évben lakatcseréket és kisebb javításokat végeztünk a Láner-barlangban, a Kő-lyukban, a Bolhási-víznyelőbarlangban. . A lezártan fokozottan védett, megkülönböztetett jelentőségű, vagy egyéb barlangok természeti állapotának folyamatos megfigyelése az év során megtörtént.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Barlanghasznosítás

A vagyonkezelésünkben lévő hasznosítási engedélyes barlangjainkban 2009-ben 34 hasznosítás jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Létrási Vizes-barlang hosszú túra	4	35
Létrási Vizes-barlang rövid túra	3	20
Bolhási-víznyelőbarlang	1	4
Istállóskői-barlang	1	20
Kő-lyuk	19	191
Esztáz-kői-barlang	1	10
Lilla-barlang	1	8
Vénusz-barlang	2	9
Hillebrand-barlang	1	5
Kecske-lyuk	1	4
Összesen	34	306

Barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban 2009-ben 81 barlangtúra engedélykérelem érkezett be, és 202 barlangtúra zajlott le vagyonkezelői hozzájárulásunk alapján, melyen összesen 1.557 személy vett részt.

Földtani alapszelvények védelme

A bükki alapszelvények rongált ismertető táblái közül 2 db-ot cseréltünk ebben az évben. A noszvaji oligocén-eocén korhatárt feltáró alapszelvény területéről, az Önkormányzattal együtt működve, elszállítottuk a felhalmozott építési törmelék, kommunális hulladékot és tereprendezéssel a biztonságossá tettük a területet.

A Bálvány-észak globális jelentőségű földtani alapszelvény perm-triász határszelvényét feltáró bevágásának erózió elleni védelmét kétsoros deszkapalánksor kialakításával megoldottuk.

A nógrádi földtani alapszelvények, bemutatóhelyek megrongált, ellopott tábláinak pótlását elvégeztük. Az ipolytarnóci földtani alapszelvénynek geológiai ösvény mentén történő karbantartása egész évben folyamatosan zajlik.

Bükkábrányi ősfák mentési munkálatai

A bükkábrányi fáknek Ipolytarnócon folytatódott az állagmegóvásuk, végleges elhelyezésüket biztosító épület elkészült.

Földtani értékek megőrzése kapcsán sikeres pályázataink zajlanak a Környezet és Energia Operatív program kiírása szerint: bükki barlangok megőrzése és természeti állapotának helyreállítása, egy 19. századi érces kutató táró rehabilitációja és denevérbarát átalakítása, valamint Nógrádi bányák földtani értékeinek megőrzése, természeti állapotának helyreállítása céljából. A barlangos pályázat RMT-je elkészült és beadásra került, az „ún” bányás projekt RMT-jének szakmai anyaga készült el. Megkezdtük a 2010-ben beadandó földtani értékek megőrzését célzó újabb pályázataink előkészítését.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.4.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	Tárgyévi állomány-növekedés (egyed)
Juh	fekete hortobágyi racka	49	2
	Összesen:	49	2

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.4.6. Vadászterületek

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az Igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (nettó vadászterület ha)
1.	Nógrád megyei 12-552010-4-3-0 sz. vadászterület Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	499
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653310-4-3-0 sz. vadászterület Dél-borsodi Földtulajdonosi Közösség <i>/az igazgatóság a tulajdonosok külső képviselője/</i>	23.533
Összesen:		24.032

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk két vadászterületen érintett közvetlenül a vadgazdálkodásban. A Nógrád megyei 12-552010-4-3-0 kódszámú, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület elnevezésű vadászterületen önálló vadászati joggal rendelkezünk. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653310-4-3-0 kódszámú, Dél-borsodi Földtulajdonosi Közösség elnevezésű vadászterületen a földtulajdonosok közössége gyakorolja a társult vadászati jogot, Igazgatóságunk a legnagyobb tulajdonos (a Magyar Állam) képviselőjében a földtulajdonosi közösség megbízott képviselője. Mindkét vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze 499 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk, a terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyep. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabdalt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, így legfontosabb feladatunk a vaddisznóállomány szabályozása.

A Borsodi Mezőségben újjá alakított vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen - ami 2008 óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik - kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. Alapvető feladatnak tartjuk - elsősorban a tűzok védelme érdekében – a róka és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett, a vadászó földtulajdonosok biztosítják a vadászterület működtetésének anyagi fedezetét, melyet a hivatásos vadászok munkabérére és a vadgazdálkodásra forgat vissza a Földtulajdonosi Közösség. Pénzügyileg a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságtól teljesen függetlenül, de az Igazgatóság felügyelete mellett működik a vadászterületen a vadgazdálkodás.

1.4.7. NATURA 2000 területek

2009-ban a természetvédelmi hatóság munkáját segítve számos esetben adtunk szakvéleményt a KÖTEVIFE-k számára Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés).

Egyes kijelöléssel kapcsolatos ügymenetek közül kiemelkedik a Natura 2000 szakmai határok 2008-as kataszteri (KÜVET) határhoz való igazítása. A feladatot – több lépcsőben konzultálva a Szakállamtitkárság munkatársaival – elvégeztük 2009 augusztusára. Mivel Igazgatóságunk belterületi („BEVET”, belterület és zártkert) kataszteri térképpel nem rendelkezett, így a megyei földhivatalok (Heves-, Nógrád-, BAZ megye) segítségével történt a helyrajzi számok lekérdezése, pontosítása. A térképi adatbázis és a helyrajzi számos lista a tárca jogszabályalkotási munkájának előkészítését jelentette.

A Pannon Biogeográfiai Szeminárium felülvizsgálata során javasolt IN MOD státuszú területek szakmai kijelölését, felmérést végeztük el 2009-ben. A "jelölt" státuszú területek közül két Nógrád megyei területtel érintett a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek jelölt "Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét" és a különleges természetmegőrzési területnek jelölt "Nagylóci Kőhegy" területegységgel. A két terület esetében elkészültek a végleges terepi lehatárolások, térképi adatbázisok, valamint a helyrajzi számos kihirdetést előkészítendő helyrajzi számos leválogatások.

A Natura 2000 gyepterületekre megindított támogatásoknál (a 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet alapján) Igazgatóságunk a kaszálási időpontok bejelentésének regisztrálása illetve a MVH-val közös terepi ellenőrzések révén vett részt. Előkészítettük a Heves megyei Agrárkamarával együttesen a Natura 2000 gyeptámogatással érintett gazdálkodók képzési programját és tematikáját. (A képzések 2010 januárjában eredményesen lezajlottak).

A Natura 2000 szakmai feladatok során számos jelölő faj és élőhely felmérését végeztük el („Natura 2000 monitorozás” célkeretként ill. BNPI saját kerete terhére), részben külső kutatók bevonásával. Számos jelentős tudományos szempontból is értékes fajok előfordulását detektálták külsős megbízott kutatók (pl. sztyepplepke *Catopta thrips* és magyar tavaszi fésűsbagoly *Dioszeghyana schmidtii* lepkefajok kimutatása a Borsodi-Mezőség területéről). Jelentős lefedettséget értünk el a Natura 2000 területek vegetáció- és élőhelytérképezése tekintetében is, mely eredményeket a hatósági megkereséseken túl, a nem védett, Natura 2000 erdőterületek erdőtervének felülvizsgálata során is hasznosítani tudunk.

A Natura 2000 területek és fajok monitorozása során 2009-ben elkészült egy különleges természetmegőrzési terület élőhelytérképe (Szentkúti Meszes-tető), valamint egyenesszárnyú-fajok (Mátra, Cserhát), lepkefajok (Borsodi Mezőség), mocsári teknős (Nógrád megye), halfaunisztikai (É-i Középhegység kisvizei) felmérése és térképezése történt meg. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai munkatervükbe beépítve botanikai (Natura 2000 jelölőfajok), gerinctelen zoológiai (elsősorban bogár) és nagyragadozó felméréseket dolgozott ki és hajtott végre.

2009-ben indította meg Igazgatóságunk, ezzel is bővítve a programkínálatát, a Natura 2000 területekre fókuszáló ingyenes Natura 2000 tematikus túrákat (9 helyszínen, 2009. május 16-17-ei hétvégén). A program tapasztalatait, eredményeit követő értékelés eredményeképp a programot a 2010-es programajánlónkba is beillesztettük.

Speciális kezeléseket Natura 2000 területeken nem végeztünk, a kezeléseink a védett területekre illetve a BNPI vagyonkezelésében lévő területekre fókuszáltak.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.5. Jogi tevékenység

I.5.1. Hatósági eljárások

	Ügyek száma
Összes KÖTEVIFE megkeresés	501
Összes kiadott (szak)vélemény	541
Egyéb (hatósági bizonyítvány, stb.)	8153
Összesen	9195

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A kiadott összes vélemény azért mutat magasabb számot, mint az összes KÖTEVIFE megkeresés, mert sok esetben az ügy áttételével egyidejűleg Igazgatóságunk véleményét is megküldtük a hatóság számára.

Az összes KÖTEVIFE megkeresések száma csökkenő tendenciát mutatott az utóbbi években (2005-ben 525, 2006-ban 495, 2007-ben 379). Ugyancsak csökkenést mutatott az összes kiadott szakvélemény száma (2005-ben 872, 2006-ban 609, 2007-ben 464). A csökkenés a működési területünk változásán kívül elsősorban abból adódott, hogy tájvédelmi ügyekben ritkábban kértek tőlünk szakvéleményt a KÖTEVIFE-k. Jellemzően építési és más célú hasznosítási tájvédelmi szakhatósági ügyekben érkezik még mindig megkeresés.

A 2008-ban azonban a csökkenő tendencia megfordult mivel a KÖTEVIFE megkeresések, és a kiadott szakvélemények száma is nőtt. Előbbieké 23 %-al, utóbbiaké 9 %-al.

A 2009-es adatokat megvizsgálva azt állapíthatjuk meg, hogy ez a növekvő tendencia folytatódik, mivel mind a KÖTEVIFE megkeresések, mind a kiadott szakvélemények száma nőtt. Előbbieké 7,5 %-al, utóbbiaké 6,9 %-al. Úgy tűnik, hogy körülbelül ekkora mennyiségű szakvéleményre lesz tartósan szüksége a KÖTEVIFE-knek.

Legnagyobb számban továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit érintő (szak)hatósági ügyben kerestek meg bennünket a KÖTEVIFE-k vélemény adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság. Pontos adat arról, hogy az összes hatósági ügy hány százalékában kerestett meg a zöldhatóság szakvélemény megadása céljából a KÖTEVIFE-k teljes ügyiratforgalmi statisztikáinak hiányában nem adható.

Szakértői véleményeinket a természetvédelmi hatóságok az esetek túlnyomó többségében figyelembe vették döntéseik során.

A működési területünkön illetékes mindhárom felügyelőséggel együttműködési megállapodást kötöttünk, melyben részletesen szabályoztuk a feladatok ellátásának módját és a kapcsolattartás részleteit. Idén is rendszeresen tartottunk munkaértekezleteket, ahol a két szerv vezetői és szakemberei értékelték az együttműködés tapasztalatait, illetve egyeztettek konkrét ügyekben. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak helyismerete nélkülözhetetlen mind a természetvédelmi hatósági határozatok előkészítése, mind azok végrehajtásának ellenőrzése során. Az együttműködési megállapodásoknak megfelelően a felügyelőségek megküldték részünkre a védett természeti területet érintő határozataikat, szakhatósági állásfoglalásaikat. Utóbbi időben – megállapodás alapján - kizárólag e-mailben történik mindez. 2009-ben a jogszabályváltozások (elsősorban a Ket. változása) miatt szükséges volt az együttműködési megállapodások felülvizsgálata, amelyre mindhárom felügyelőség esetében sor került. A megkötött és felülvizsgált együttműködési megállapodások megfelelő keretet jelentenek a további munkához, azok maradéktalan betartása garantálhatja a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesülését a KÖTEVIFE-k hatósági eljárásaiban.

2009-ben is gondoskodtunk a KÖTEVIFE-k munkájához szükséges adatbázisok átadásáról és aktualizálásáról is.

A hatósági bizonyítványok száma csökkent az előző évhez képest, 2009-ben 4284-et adtunk ki (2006-ban 11007-et, 2007-ben 7952-t, 2008-ban 6848-at). A fegyvertartási engedélyek kiadása során a rendőrkapitányságoknak kötelessége megkeresni bennünket abban a kérdésben, hogy a kérelmezőt büntettük-e az elmúlt két évben természetvédelmi szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési bírsággal. A fenti számadat azt jelenti, hogy ennyi személy fegyvertartási engedélyezési ügyében keresték meg az Igazgatóságot. Az eljárásunkat lehetőségeinkhez mérten gyorsítottuk, így a hatósági bizonyítványok kiadása gyakorlatilag az eddigi évekhez hasonlóan a kérelem érkezése napján megtörténik. Megjegyezzük, hogy a szabálysértési bírságok viszonylagosan kis száma ellenére már több esetben fordult elő, hogy a kérelmező (jellemzően

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

vadász) a természetvédelmi szabálysértés elkövetése miatt nem kaphatott lőfegyvertartáshoz hatósági engedélyt.

Remélhetőleg a Központi Szabálysértési Nyilvántartás létrehozása –amelynek részére igazgatóságunk is szolgáltat adatokat – mentesít bennünket ezirányú adminisztratív terheink alól.

Teljes ügyiratforgalmunk az előző évhez képest csökkenést mutat: 2008-ban 11.100, 2009-ben 9195 darab ügyirat keletkezett.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.5.2. Bírságok

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	0	0	0
Szabálysértési eljárás	69	920	363
Helyszíni bírság	51	355	296

Ebben a csoportban szerepel a *természetvédelmi bírság* is, amelyek kiszabása 2005-től már az egységes zöldhatóság hatáskörébe tartozik. Igazgatóságunk kezdeményezése alapján 2009-ben 7 esetben indult természetvédelmi bírság kiszabására irányuló közigazgatási eljárás. 2009-ben az egyre nagyobb mértéket öltő falopásokkal szembeni fellépés jegyében az ilyen ügyekben erdővédelmi bírság kiszabását is kezdeményeztük. Az elmúlt évben a fatolvajokkal szembeni fellépésünket tovább erősítettük.

Az elkövetői körben és a tipikus szabálysértésekben az elmúlt évben nem történt jelentős változás. Továbbra is dominálnak a gépjárművel elkövetett, illetve az engedély nélküli gyűjtésben (elsősorban a fagyűjtésben) megnyilvánuló szabálysértések.

Panaszt, kifogást egy esetben sem nyújtottak be szabálysértési határozataink ellen 2009-ben.

A befizetett bírságösszeg a 2009 december 31-i állapotot mutatja. Az önkéntes befizetések elmaradása esetén a végrehajtási eljárás elhúzódhat, de szinte minden esetben behajtásra kerül a bírság.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Szabálysértési eljárást az előző évhez képest nagyobb számban indítottunk, 69 esetben (2008-ban 50 esetben), ebből figyelmeztetést 4 esetben alkalmaztunk, 21 esetben pedig megszüntettük az eljárást. A szabálysértési bírságok átlaga a 2008-as adathoz hasonló mértékű (20.909 Ft, 2008-ban: 20.294 Ft).

A 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendelettel bevezetett *közlekedésrendészeti, objektív felelősségi rendszerű közigazgatási bírságra* vonatkozó szabályok 2008 májusában hatályba léptek, azonban nehézségek merültek fel az alkalmazásával. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitányság, mint az eljárásra Észak-Magyarországon egyedülként jogosult szerv az objektív felelősség alapján kiszabandó bírság ügyében az eljárást megtagadta, mivel véleménye szerint nem felel meg a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai által készített fénykép a rendelet követelményeinek, így a gyakorlatban a jogszabály nem alkalmazható. Ezt a kiskaput a jövőben mindenképpen be kell zárni.

Sikerült több eredményt felmutatni falopási ügyekben. Az Igazgatóságunk által lefolytatott szabálysértési ügyek jelentős része falopás tárgyában indult, és ezekben minden esetben elmarasztaló határozat született. Abban az esetben, ha az elkövetési érték meghaladta a bűncselekményekre előírt kisebb értéket, feljelentést tettünk, de sajnos a rendőrhatalóság továbbra is sokkal gyengébb eredményeket ér el az ilyen ügyekben. A falopásoknál az elkövetés eszközeit (fűrész, motoros fűrész, kerékpár, stb.) lefoglaltuk és elkoboztuk. Az intézkedések során igyekeztünk ellenőrizni a Natura 2000 területeket is. A falopások gyakoriságára jellemző, hogy alig több mint egy évvel ezelőtt ilyen okból pénzbírsággal sújtott személyt most ismételten tetten értünk. A falopások (és az egyéb szabálysértések) elleni fellépések hatékonysága jogi eszközökkel is növelhető. Sajnálatos módon nincs lehetősége az intézkedő természetvédelmi őrnök arra, hogy a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt személyazonosság igazolása végett előállítsa. Ezen jogosítvány megadása a természetvédelmi őrnöknek mindenképpen megfontolandó.

Igazgatóságunk Természetvédelmi Őrszolgálatának tagjai 2009-ben 51 esetben szabtak ki *helyszíni bírságot*, összesen 355 ezer forint (2007-ben 127 ezer forint, 2008-ban, 209 ezer forint) összértékben. A bírságok átlagos összege a tavalyihoz képest kismértékű csökkenést mutat (6 960 Ft, míg 2008-ban 8 038 Ft volt).

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.5.3. Büntető ügyek

	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	5	1	4
Egyéb büntető ügyek	13	1	12

Igazgatóságunk 2009-ben 18 büntetőfeljelentést tett. Az egyéb büntetőügyek jelentős hányada vagyon elleni bűncselekmény, szinte kivétel nélkül falopás volt, de továbbra is előfordult orvvadászat is. Orvvadászat volt az idén lezárult egyik büntetőügy is. Ebben az esetben a terheltet végül a természetvédelmi őr sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, azaz a természetvédelmi őr megkísérelt elütése miatt ítélték el. Az eredménytelen ügyek látszólagos nagy száma a már említett – ismeretlen tettes által elkövetett - fatolvajlások magas hányadából adódik, de itt szerepeltetjük – külön rovat híján – a folyamatban lévő büntetőügyeket is.

A természetkárosításos ügyek közül egy esetben történt a terhelt felelősségének jogerős megállapítása, hiúzpreparátum engedély nélküli tartása miatt. Ismét történt sasmérgezés (bár szerencsére csak egy fordult elő tavaly). Jellemző, hogy ebben is csak a mi általunk benyújtott panasz hatására kezelték bűncselekményként az ügyet.

Kiemelkedő eset volt a csíkos szöcskegér élőhelyének megváltoztatása, vagy Nógrádban a botanikailag értékes területen terepmotorverseny tartása (mindkét ügyben folyik az eljárás).

Igazgatóságunk a büntetőeljárásokban gondoskodik a Magyar Állam sértetti képviseléről és az esetleges polgári jogi igény érvényesítéséről.

A komolyabb büntetőügyekről, és a nagyobb jelentőségű szabálysértésekről (pl.: több fatolvaj elleni sikeres akciókról) az Igazgatóság – az adatvédelmi szabályok betartása mellett - honlapján is tájékoztatja a közvéleményt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.5.4. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	15	9	0	6

A Mariano Kft. ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben a Fővárosi Bíróság ítélete 2010. január 7. napján érkezett. Az ítélet tartalma szerint az 1995-ben kötött haszonbérleti szerződés eleve, *ab ovo* érvénytelen, azt érvényesnek tekinteni visszamenőlegesen sem lehet. Az a tény, hogy a Fővárosi Bíróság 2009. november 18-ig hatályossá nyilvánította a szerződést, csupán azt jelenti, hogy az érvénytelenség körében visszamenőlegesen nincs helye további olyan elszámolásnak - pld. nem követelhetünk 2009. november 18. előtti haszonbérleti díjat – ami a szerződés érvénytelenségén, jogcím nélküli használaton alapul. A MARIANO Kft. csaknem egymilliárdos követelése főként kártérítési alapon került benyújtásra, amit a bíróság jogalap hiányában utasított el. Az ítélet maradéktalanul megfelel jogi álláspontunknak és érdekeinknek. A kiürítést követően a MARIANO Kft. előhaszonbérleti joggal nem rendelkezik majd. A Fővárosi Bíróság közlése szerint 2010. január 20. napján fellebbezés érkezett az elsőfokú ítélet ellen.

Több esetben kellett védett természeti területnek minősülő termőföld esetében haszonbérleti szerződés rendkívüli felmondás hatályosságának megállapítása és az ingatlan kiürítése iránt pert indítanunk. Ilyen volt például az állatkínzással is vádolt Dargai Bt. elleni per.

Ismét előfordult olyan per amelyet ingatlanra vonatkozó elővásárlási jogunk érvényesítése iránt indítottunk.

Igazgatóságunk pernyertességével másodfokon, jogerősen lezárult a Rejteki Kutatóház üzemeltetője ellen indított polgári per, amelynek tárgya bérleti díj és rezsiköltség igényünk és az ingatlan kiürítése volt. Időközben birtokba vissza is vettük az ingatlant.

A polgári perek alakulását vizsgálva megállapítható, hogy partnereink körében a fizetési fegyelem romlik és az ismert gazdasági körülmények hatására ez a tendencia valószínűleg folytatódni fog. Emiatt 2009-ben is több pert kellett indítanunk jogos vagyoni igényünk érvényesítése érdekében. Ezek között több olyan per is van, amelynél az érvényesített vagyoni igényünk több millió forintot tesz ki.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.6. Őrszolgálat

	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
Létszám	30	4	34

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	27.492	3.506	77.366
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3.728,8	250	9.416

Helyszíni bírságok száma	26
Az Igazgatóságra tett feljelentések száma	50

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat 2009-ben 34 állami természetvédelmi őrrrel látta el feladatait. Az őrszolgálat tagjai a feladatellátásukhoz szükséges egyenruházati eszközökkel, védőfelszereléssel, technikai eszközökkel rendelkeznek.

A törvényben előírt évenkénti, készséget szinten tartó lögyakorlaton a természetvédelmi őrszolgálat tagjai részt vettek. A gyakorlati madárvédelmi munkák során fellépő sziklamászáshoz, famászáshoz szükséges eszközök használatából képzést szerveztünk. A munkavégzést, adatfelvételt segítő helymeghatározó eszközök (GPS) használatáról ugyancsak oktatást tartottunk.

A változó jogszabályi környezet nyomon követéséhez, az őrszolgálat részére jogi képzéseket tartottunk, az ismeretek elsajátításáról házi vizsgán győződünk meg. Folyamatos képzéseken aktualizáljuk a terepen dolgozó természetvédelmi őrok szaktudását.

Az őrszolgálat a feladatai ellátásához megfelelő mennyiségű és minőségű gépjárművel rendelkezik. Az elmúlt nyolc évben a járműpark viszonylagos egykorúságán sikerült változtatni, és egy pénzügyileg könnyebben kezelhető járműkorosztály összetételt sikerült kialakítani.

A társhatóságokkal - rendőrséggel, vám és pénzügyőrséggel, polgárőrséggel folyamatos élő kapcsolatot tartunk fenn. A polgárőrség Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezeteivel együttműködési megállapodást kötöttünk. Tagjai vagyunk a megyei rendőrkapitányságok szervezésében működő Közbiztonsági Egyeztető Fórumnak.

Hosszú egyeztetési sorozat, és a következetes ellenőrzés eredményeként megállapítható, hogy a védett területeken megvalósuló technikai sport tevékenység csökkenő tendenciát mutat az elmúlt két év adatainak tükrében.

Folyamatosan ellenőrzéseket szervezünk a védett területekről védett értékek kereskedelmi célú gyűjtésének megakadályozása érdekében (hóvirág, tavaszi csillagvirág, farkas boroszlán díszítőlomb). Ezzel egyidejűleg ellenőrzésre kerülnek a lehetséges értékesítő helyek piacok, virágboltok. Az ellenőrzéseknél a megelőzés taktikáját alkalmazzuk. A tevékenység szezonális elejére gyakori, visszatérő ellenőrzéseket szervezünk, és ezzel elejét vesszük a nagyobb számú visszaélések megvalósulásának.

Az ellenőrző tevékenységünknel a védett területekről megvalósuló falopások területén tapasztalható folyamatos növekedés, az elkövetések számát illetően. Az őrszolgálat a területileg illetékes rendőrséggel próbálja visszaszorítani ezeket a cselekményeket. Ehhez a természetvédelmi őrszolgálat további létszámfejlesztésére lenne szükség.

A védett területeken megjelenő idegenforgalom zavaró hatásának mérséklésére, az érintett helyeken fokozott ellenőrzéseket hajtunk végre.

A mennyiségi fejlesztés a polgári természetőr szolgálatnál befejezéséhez közeledik, az aktív és a védelmi munkában használható polgári természetőrök képzése mellett, a passzív tagság lecserélését kell végrehajtani.

A tv. őrok működési területükön előadásokkal, túravezetéssel, erdei iskola programokkal népszerűsítik a természetvédelmet.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.7. Költségvetés és vagyon

I.7.1. Kiadások

		Teljesítés (eFt)
Működési kiadások	<i>Személyi juttatás</i>	338.533
	<i>Járulék</i>	98.959
	<i>Dologi</i>	314.131
	<i>Támogatás értékű működési kiadás</i>	8.095
	<i>Működési célú pénzeszköz átadás</i>	65.074
	<i>Egyéb juttatás, támogatás</i>	721
Felhalmozási kiadások	<i>Intézményi beruházás</i>	547.035
	<i>Felújítás</i>	46.333
	<i>Támogatás értékű felhalmozási kiadás</i>	-
	<i>Felhalmozási célú pénzeszköz átadás</i>	9.542
Kölcsönök nyújtása		1.360
Előző évi pénzmaradvány átadás		-
Kiadások összesen		1.429.783

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Az Igazgatóság elemi költségvetésében biztosított támogatás a dologi kiadás és az alapvető üzemeltetés (gépjármű üzemeltetés, közüzemi díjak, telefonköltség, központi irányítás) költségeit fedezte.

Problémát jelentett az új beruházások üzemeltetési, fenntartási kiadási többlete, amit a költségvetési támogatás nem biztosított.

Kiadásaink csökkentése érdekében különböző takarékosági intézkedéseket fogantatottunk. Ezek hozzájárultak kiadásaink mérsékléséhez, bázis szinten történő tartásához.

Főbb takarékosági intézkedéseink:

- Gépjárművek kilométerkereteinek behatárolása, CASCO káresemény bekövetkezésekor dolgozói kártérítés megállapítása.
- Telefonbeszélgetések keretbehatárolása, keret feletti használat megtérítése
- Gépjárműveink kötelező biztosításánál a meglévő biztosítások megszüntetésével, és azok újra kötésével megtakarítást értünk el
- Szakmai kereteket biztosítottunk felelősök (keretgazdák) megjelölésével, azok felhasználásáról folyamatosan tájékoztattuk őket.

2009-ben tervezett és megvalósult felújításaink:

adatok eFt - ban

felújítási feladat megnevezése	terv	módosított terv	tény
Felnémeti Irodaház felújítás folytatása	3.155	7.728	7 728
Pincerendszer stabilizáció	0	34.960	34 960
Csapadékvíz elvezetés	0	300	300
Sátor felújítás	0	164	164
Szárzúzó felújítása	0	85	85
Aggregátor felújítása	0	101	101
Traktor felújítása	300	473	473
Anna barlanghoz kapcsolódó felújítás	7.000	6.667	0
17 db jármű felújítása	3.000	2.861	2 521
Összesen:	13.455	53.339	46.332

A tervezett felújításokat 2009-ben nem teljes mértékben valósítottuk meg. Ennek oka, hogy Anna barlanghoz kapcsolódó felújítást nem tudtuk elkezdni, mert a tulajdonviszonyok rendezésére csak az évvégén került sor, ezért a vállalt feladat még nem kezdődhetett meg. Ebből az eredeti jóváhagyott feladatokon belül szakmai indokoltság alapján átcsoportosítást hajtottunk végre 333,- eFt értékben. Az átcsoportosított többlet felhasználását a gépeknél jelentkező jelentős felújítás indokolta. A 2009. évről áthúzódó, vállalt feladatunk a központi irodaépület alatti pincerendszer felújításának befejezése 34 960 eFt, irodaépület felújítása 4 573 eFt, illetve csapadékvíz elvezetés 300,- eFt értékben. Összes felújítási maradványunk 7 007 eFt, mely a járművek felújítására 340 eFt és a barlanghoz kapcsolódó WC felújításához 6 667 eFt értékben nyújt fedezetet 2010 – ben.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.7.2. Bevételek

		Teljesítés (eFt)
Bevételek	<i>Működési</i>	482.402
	<i>Felhalmozási</i>	387.147
	<i>Előző évi maradvány</i>	169.517
	<i>Kölcsönök visszatérülése</i>	1.360
Bevétel összesen:		1.040.426
Költségvetési támogatás	<i>Működési</i>	423.079
	<i>Felhalmozási</i>	78.382
Támogatás összesen:		501.461
Összes bevétel		1.541.887

Az előirányzat módosítások főleg átvett pénzeszközökhöz (622 940 eFt), tevékenységből adódó többletbevételekhez (94 870 eFt) és beruházásokhoz kapcsolódó ÁFA visszatérítésekhez (45 852 eFt) kötődnek. Az Intézményi többletbevételünk 45 % - át fordítjuk dologi többletkiadások biztosítására. A hiányzó üzemeltetési kiadásokat pályázati pénzekből próbáltuk biztosítani. A vagyonkezelésünkben lévő és saját hasznosítású területek, létesítmények fenntartását dologi költségvetésünkben, illetve MVH támogatásokból biztosítjuk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.7.3. Vagyon

Adatok eFt - ban

		Bruttó érték (eFt)	Értécsökkenés (eFt)	Nettó érték (eFt)
Vagyon értékű jogok		25.707	22.712	2.995
szellemi termékek		93.440	79.787	13.653
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterület, telkek</i>	1.393.264	-	1.393.264
	<i>Épület</i>	842.890	106.660	736.230
	<i>Építmény</i>	599.715	130.170	469.545
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>Ügyviteli, számítástechnikai</i>	67.115	59.148	7.967
	<i>Egyéb</i>	307.186	189.148	118.038
Járművek		289.461	223.745	65.716
Tenyészállatok		587	162	425
Beruházások, felújítások		478.535	-	478.535
Összesen		4.097.900	811.532	3.286.368

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Tárgyi évben Igazgatóságunk 12 hektár nagyságrendben bővítette az állami tulajdonban lévő védett területeket. Az érintett földrészek vagy adás-vétel, vagy elővásárlási joggyakorlás kapcsán kerültek állami tulajdonba. A szükséges fedezetet saját bevételeinkből biztosítottuk. Sajnos, éves költségvetésünkben nem szerepeltek források az 1995. évi XCIII. tv. végrehajtásának elősegítése céljából. Jelentős eredmény ugyanakkor, hogy a sarudi, 2008-ban állami tulajdonba kerülő védett területek (19,4 hektár) kártalanításra jogosultjainak kifizetése elkezdődött. A szükséges forrásokat (4 855 eFt) a KvVM biztosította. Tekintettel a kártalanításra jogosultak magas számára (373 fő), éven belül nem sikerült a kifizetési kötelezettségeknek eleget tenni. Év végéig 139 fővel kötöttünk szerződést, ezek esetében az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés és a pénzügyi teljesítés is megtörtént. A többi kártalanításra jogosulttal a szerződéskötés folyamatban van, a kártalanítás várhatóan 2010-ben rendeződik.

A Heves Megyei Szakigazgatási Hivatal 2008-2009-ben további kártalanításra jogosító határozatokat hozott. Az érintett országos jelentőségű védett földrészek esetében megtörtént a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tulajdonosi jogok gyakorlójaként történő bejegyzése. A területek többsége gyepterület művelési ágba tartozik, Szentdomonkoson 15 hektár, Poroszlón 638 hektáros nagyságrendben. Bükkszenterzsébeten 71 hektár fokozottan védett erdő esetében történik meg az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés. A poroszlói területek vonatkozásában egyeztetéseket folytattunk a területek felett korábban rendelkező felszámolóbiztossal. A rendelkezési jogok megszerzése 2010-ben várható, ekkor válik esedékessé a tényleges birtokbavétel.

Jelentős lépések történtek a Kőlyuk-tető Természetvédelmi Területhez tartozó szőlőültetvények állami tulajdonba vételéhez kapcsolódóan. A kártalanítás összecsúszását tárgyaló bírósági eljárás döntése alapján a Heves Megyei Közigazgatási Hivatal új eljárást folytatott le. Ebben a megállapított kártalanítási összeg némileg módosult a korábbi 14 718 Ft-hoz képest (16734 eFt). A teljes körű pénzügyi teljesítés éven belül nem valósult meg, ettől függetlenül az érintett 11,7 hektár ingatlan-nyilvántartási átvezetése a Magyar Állam javára megtörtént. Az év során elővásárlási jogot gyakorolva 0,2 hektárt vásároltunk 191 eFt értékben. A tulajdoni bejegyzést követően az érintett területek vagyongazdálkodói jogának átadását kezdeményeztük a Károly Róbert Főiskola részére, aki elzárkózott az átvételtől. A kezelői feladatok ellátása kapcsán kialakult zavaros helyzetben Igazgatóságunk a tervezett további kisajátítási ütemek leállítása mellett döntött. Ennek értelmében lépéseket tettünk (a KvVM felé) a rendelkezésünkre bocsátott 36 millió forintos összeg elszámolásával kapcsolatban. A teljes pénzügyi elszámolásra, a megszerzett területek vagyongazdálkodói jogának rendezésére várhatóan 2010-ben kerül sor.

A 2008-ban, kesznyéteni területekre indított kisajátítási eljárást nem sikerült lefolytatni. Az egyik tulajdonos az eljárás keretében csereterület biztosítását kérte. A cseréhez az MNV Zrt. jóváhagyása szükséges, amit többszöri határidő módosítás ellenére sem kaptunk meg. Az MNV Zrt. ügymenetének lassúsága miatt a kisajátítási eljárás kimenetele bizonytalan.

Az év során újabb földcserék engedélyezését kezdeményeztük az Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt-nél. Sajnos, a folyamatban lévő cserék közül azok ügymenetének bonyolultsága miatt egy sem tudott teljesedésbe menni. Van olyan ügyünk, aminek engedélyezését még a Kincstári Vagyoni Igazgatóságnál 2005-ben kértük és még mindig nem kaptunk meg.

Az állami tulajdonú területek elbirtoklásának megakadályozása érdekében folytattuk a vagyongazdálkodásunkban lévő területek használati viszonyainak pontos felmérését. A művelési ágak ellenőrzése során a Nógrádi Tájégség területén több elbirtoklásra is fény derült. Más tájegységek esetében az elbirtoklási bejelentések alkalmasszerűen történtek, a felmérések és a szükséges intézkedések minden esetben megtörténtek. Az elbirtoklások és művelési ág változások felmérésén túl egyéb geodéziai munkákat is végeztünk. Ezek többségét az üzemtervezésre kerülő saját erdők határainak kitűzése tette ki.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.7.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda (Eger, Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Tiszaújváros, Mátrafüred)	5	-
Szolgálati lakás (Felsőtárkány, Ipolytarnóc)	2	1 (Ipolytarnóc)
Bemutatóhely, tájház (Hollókői tájház, Ároktői tájház, Oszlai tájház, Felsőtárkány, Nyugati-kapu Oktató- és Látogatóközpont, Herman Ottó Emlékpark, Ipolytarnóci Ósmaradványok TT bemutatóhelyei (3 db))	8	-
Turistaház (Tamás-kúti ház, Rejteki turistaház, Oszlai kutatóház, Létrás-tetői turistaház, Ipolytarnóci szálláshely)	5	-
Tanya (Batúz-tanya, Köles-háti tanya, Tiszavalki gátórház, Holya-tanya. Galkó-tanya)	5	-
Egyéb (szilvásvárad kerékpárköleszövő, Nagy-mezői órház, Barát-réti órház,)	3	-

* A turisztikai létesítmények a 8.1 táblázatban kerülnek részletezésre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk a központi egri iroda mellett további négy helyen rendelkezik irodaként is funkcionáló, saját tulajdonú épülettel. Ezek közül kettőt 2004-ben építettünk, illetve vásároltunk meg. 2005-ben átadásra került a Felsőtárkányi Látogató és Oktatóközpont központi beruházási és pályázati forrásból. Itt került kialakításra a Nyugat-Bükki Tájégség irodája is, valamint egy szolgálati lakás. Jelenleg négy tájégségben vagyunk kénytelenek bérelt irodában dolgozni. Folyamatos próbálkozások ellenére sem sikerült mindenütt tájégségi kezelőépületekre szert tenni, ennek oka a forráshiány volt. Területi kollégáink elhelyezése céljából 2009 – ben fejeztük be Ipolytarnócon szolgálati lakás építését. Ezt 2008 – ban kezdtük el, melynek forrását a Pénzügyminisztérium engedélyével a 2007 – ben értékesített Szamárháti tanyánk bevétele biztosította.

A 2002-ben megvásárolt Mátrai Tájégség Látogató és Közönségszolgálati Központ épület felújításának, bővítésének tervezésére Igazgatóságunk a Széchenyi Turizmusfejlesztési Programban pályázatot nyert, így 2003-ben megindult a központ tervezése, 2005-ben közmunkaprogram keretében megtörtént a központ részleges felújítása, 2006-ban pedig az épületben iroda kialakítására került sor, mely az óta a Mátrai Tájégség irodájaként üzemel. Minden évben közmunka program keretében további javításokat, átalakításokat végzünk itt. Elkezdtük 2009 évben a vízhálózat gerinc vezetéktől történő leválasztását, illetve külön kialakítását. 2010-ben fejeződik be a beruházás.

Az Igazgatóság 2009-ben több felújítási feladatot hajtott végre. Az engedélyezett felújítási tervben szereplő munkák csak részben valósultak meg. Az Anna barlang mellett lévő torony épület felújítása előreláthatólag csak 2010-ben fog befejeződni. Az objektumot a 2009. év végén sikerült birtokba venni, miután a Miskolci Önkormányzat Képviselő Testületének ez irányú döntése megszületett.

A többi felújítási feladat részben, vagy egészben megvalósult. Ezek keretében folytatódtak az Igazgatóság műemlék jellegű, központi irodaházának felújítási munkái. A középső szárnyban lecseréltük a burkolatokat, illetve festési és mázolási munkákat végeztünk. A nyílászárók cseréje, illetve az igazgatói titkársághoz tartozó irodák felújítása kapcsán nem tervezett kötelezettségekkel szembesültünk. A KÖH szigorú előírásai miatt csak a tervezési feladatok végrehajtásáig jutottunk. A kötelező falkutatások elvégzése aránytalan terhet rótt Igazgatóságunkra, amit a 2009-es pénzügyi lehetőségeink mellett nem tudtunk vállalni. Amennyiben a falkutatás 2010-ben megvalósul, úgy a további felújításhoz szükséges elkészült terveket engedélyeztetni tudjuk.

A felújítások mellett intézményi forrásainkból beruházásokat is létesítettünk. A központi irodaházunk biztonsági kameráinak optimális működésének érdekében automatizáltuk a folyosók világítását.

Az ipolytarnóci bemutatóhelyen az utóbbi időszakban több létesítményt hoztunk létre nemzetközi támogatások felhasználásával. 2009 – ben. ÉMOP pályázat keretében nagy beruházást indítottunk el. Ennek keretében miocén erdő, étterem és kalandpark került kialakításra, melynek befejezésére 2010 – ben kerül sor. A megnövekedett vagyontömeg és a munkaszervezési szempontok is indokolták, hogy a területen szolgálati lakás kerüljön kialakításra. A beruházás keretében egy 80 négyzetméteres lakást építettünk, ami stílusában illeszkedik a szomszédos látogatóközponthoz. A szolgálati lakás műszaki átadás –átvétele 2009.06.04-én megtörtént, a használatbavételi engedélyt 2009.08.04-én kaptuk meg.

Ipolytarnócon a Bükkábrányból származó ősfenyők védelme érdekében védőtetőt létesítettünk. A kialakított könnyűszerkezetes fa épület az időjárás viszontagságaitól óvja a muzeális értékeket. Az objektum műszaki átadás –átvétele 2009.02.26-án megtörtént, a jogerős használatbavételi engedélyt 2009.12.28-án kaptuk meg.

Igazgatóságunk beruházásai között szerepelt az irodaépületünket veszélyeztető pincerendszer műszaki állapotának stabilizálása. A munka keretében eltömedékeltségű 38,84 méternyi pinceágot és egy 10,6 m mély 2,5x2,5 m-es feltáró aknát. Lőtt beton technológiával megerősítésre került mindösszesen 176,18 m hosszú pincerész. A rendelkezésre álló források egy részét a pincék

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

tulajdonviszonyainak rendezésére használtuk fel. A használatbavételi engedélyt 2009.06.11.-én megkértük, de az év végéig nem kaptuk meg.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.7.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	5	0
Gépjármű	49	8
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár	45	0
Vízi jármű	1	0
Videokamera	10	0
Digitális fényképezőgép	55	0
Hagyományos fényképezőgép	17	0
Állványos távcső	16	0
Kézi távcső	76	0
Projektor	8	0
Számítógép	82	15
Laptop	27	3
Mobiltelefon	130	21

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Az igazgatóság gépjármű állományában jelentős változások történtek. A KvVM által bonyolított központi beszerzés keretében 5 db Suzuki Jimmyt kaptunk, ezen kívül többlet bevételeinkből beszereztünk egy használt Toyota Hilux típusú gépkocsit (1 550 eFt). Értékesítettünk ugyanakkor egy Suzuki Swift típusú gépkocsit, aminek üzemben tartása indokolatlanná vált. Az értékesítés során érvényesítettük a EUROTAX szerint megállapított árat. A közmunka programok keretében beszereztünk két különböző méretű utánfutót és egy vízszállítót. Ezek kapacitásait a nevezett programok keretében, illetve egyéb szállítási feladatokra tudjuk felhasználni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.8. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

I.8.1. Turisztikai infrastruktúra

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Szarvaskői geológiai tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szarvaskő környéke	6 km	Geológiai.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Elfogyott
Rejteki Tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház	800 m	Természetismereti.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Rejteki – Répáshuta tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház – Répáshuta	9 km	Természeti, kultúrtörténeti, őslénytani, és geológiai ismereteket ad át.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Szalajka-völgyi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szilvásvár	2,6 km	A Szalajka-völgy földtani, víztani, botanikai és tájképi értékeit mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Millenniumi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szilvásvár	2,1 km	Geológiai, botanikai, víztani, állattani és erdészeti bemutatóösvény.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Olasz-kapu tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: az Olasz-kapui parkolótól indul	8 km	A tanösvényen megfigyelhetők a fennsík felszínalkatani és botanikai értékei, és a tájképi értékei.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Második kiadás elkészült
Nagy-mező – Kis-kőháti-zsomboly tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: a Bánya-hegyi volt felső parkolótól indul	3,3 km	A tanösvény a Bükk-fennsík felszínalkatani formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Második kiadás elkészült
Jávorkúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Jávorkút környéke	3,2 km	A tanösvény Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Második kiadás elkészült
Bélapátfalva – Bél-kői tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva, Bél-kő környéke	5 km	A tanösvény a Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növényvilágát és a sziklagyepek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú tanösvény.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Felsőtárkány – Kő-közi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	800 m	A Szikla-forrást és a föllette magasodó mészkősziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Felsőtárkány – Vár-hegyi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	10 km	Földtani formációkkal (dolomitbánya, radiolarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmelékeltető-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődített teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismertet meg.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Felsőtárkány – Barát-réti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	6,5 km	A tanösvény a Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túloldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Felsőtárkány – Tamáskúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park Lök-völgy	7 km	A tanösvény a Kis-som forrástól indul, érint két időszakos forrást (Feket-len és Imó) majd továbbhaladva a Lök-völgy irányában a Zsindelybánya-lápán fordulva felhagyott palabányákhoz vezet. Innen rövid átkötéssel a Török-úton vezet vissza a Pázsag-tető felé. A tanösvény a természeti értékek mellett bükki palahasítást és faszénégetést is bemutatja.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Nem

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Miskolc – Szinva tanösvény	Bükk hegység, Kis-fennsík, szinva-völgy	4 km	A tanösvény a Herman Ottó emlékparktól a Szeleta-tetőn át Felsőhámor fölött Lillafüredre vezet, s a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadna-völgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Cserépfalu – Ördögtorony tanösvény	Bükk, Bükkalja, Déli-Bükk (Bükk Nemzeti Park)	10 km	A tanösvény Cserépfalu kulturális nevezetességeit (barlanglakások, mészéletés), valamint a Bükkalja és a Déli-Bükk földtani, biológiai és őstörténeti (Suba-lyuk) értékeit mutatja be.	Cserépfalu Község Önkormányzata, Holocén Természetvédelmi Egyesület, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Ipolytarnóc – „Borókás-árok” Geológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	800 m	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, ősrorszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kövült ősfenyő mutatja be.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Ipolytarnóc – Kőzetpark	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	700 m	A tanösvény 20-24 millió éves földtörténeti utazásra invitálja a látogatókat. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Ipolytarnóc – Biológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	6 km	A tanösvény a hajdani tölgyesek, cseresek maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők növény és állatvilágát mutatja be.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	4 km	A Geológiai ösvénytől 100-re, a felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosások, tanya romok, kőzetkibúvások és felhagyott kőbányák mentén vezeti látogatóit.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Hollókő – Vártúra Ösvény és Biológiai Tanösvény	Hollókői Tájvédelmi Körzet	1 km 4,5 km	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájháztól indul és a várba visz föl, A Biológiai Tanösvény a Vár-hegyet és az ún. Tűlső-mező hagyásfás legelőjét öleli körül.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Elfogyott
Sámsonházi Geológiai Tanösvény	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	3 km	A tanösvény egy szakasza a miocén középső szakaszának földtani formációit (egy sztrатовulkáni sorozatot), a környék élővilágát mutatja be, további szakasza a középső-felső miocén földtani és őslénytani képződményeit tárja fel.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Szanda – Vár-hegyi geológiai tanösvény	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	3 km	A Központi-Cserhát – és benne az 529 m magas, kettős ormú Szanda hegy – uralkodó vulkanikus kőzete a piroxénandezit. A 3 km hosszú, körtúra jellegű tanösvény az 1976-ban védetté nyilvánított 20 hektáros Szanda Vár-hegyet fogja körül.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján – Boszorkány-kő Geológiai Tanösvény	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	400 m	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott) bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkány-kő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Salgótarján – Szilvaskői Geológiai Tanösvény	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	3,5 km	A tanösvény érinti a Gusztáv-táró bejáratát a Bagó-kő kőfejtőjét, a hideg mikroklimájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Somoskő – Magyarbányai Kőpark	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	150 m	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekinthető térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgó – Somoskő vára tanösvény	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	2 km	A Somoskő-várat a Salgói várral összekötő sétaút, természetismereti megállókkal.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Eresztvényi Kőbányák sétaút	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	2,5 km	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóbányából induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Parádfürdő – Ilona-völgyi Geológiai Tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	6,5 km	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be egy 6,5 km hosszú túraútvonalra felfűzve.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Sár-hegyi természetismereti tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	9 km	A tanösvény többféle növénytársulást (cseres-tölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafüves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet agrár-környezetgazdálkodási tanösvény	KTK, Szamárhát, Ökörfüz, Horgoló	8 km	Természetvédelmi és agrár-környezetgazdálkodási tanösvény.	BNPI-Tiszatáj Közalapítvány	Nem készült
Szomolyai kaptárkövek tanösvény	Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület	4 km	Szomolya központjából nyugati irányba vezet ki a tanösvény, mely az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai Kaptárkövek TT természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A Vén-hegy nyugati lejtőjén, a Kaptár-völgyben helyezkedik el a nyolc nagyobb, fülkés sziklára, kőkúpra tagolódó riolittufa vonulat, mely Magyarország legtöbb fülkével (117 db) rendelkező kaptárkő-csoportja.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Kaptárkő Egyesület	készült
Kozárdi andezitbánya	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Hollókői andezit-telér kőfejtő (régi fürdő mellett)	Hollókői Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Mátraszőlősi Függőkő	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Sámsonházi Várhegyi kőfejtő	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Sámsonházi Budahegyi tufabánya	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Baglyaskő	Baglyaskői Természetvédelmi Terület	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Eresztvényi Új-bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Salgótarján, Eresztvényi Régi- bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Magyarbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Farkas- kői andezitbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Kercseg- tető alatti homokkőbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

KUTATÓHÁZAK/ SZÁLLÁSHELYEK

1. Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház táboroztatási lehetőségekkel /Bükki Nemzeti Park/

Cím: Rejteki Kutatóház, 3559 Répáshuta, Pf. 5., Tel.: (46)-390-174.

Férőhelyek száma (fő): **47 fő**

2. Ároktői Kutatóház /Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet/

Férőhelyek száma (fő): **2 szoba, 4 fő számára férőhely**

3. Hollókői Kutatóház /Hollókői Tájvédelmi Körzet/

Cím: Hollókő, Kossuth út 99-100. Üzemeltető: Nagyné Tóth Györgyi, tel.: (+3670) 201-5546, (+3632) 379-157, E-mail: kalaris27@freemail.hu

Férőhelyek száma (fő): **1 szoba 4 fő részére**

4. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

5. Felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont, Erdei Iskola táboroztatási lehetőségekkel /Bükki Nemzeti Park/

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság út 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 40 fő férőhely**

6. Létrástetői Kutatóház /Bükki Nemzeti Park/

Cím: Miskolc külterület – üzemeltetés szerződés alapján Holocén TE

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

7. Ipolytarnóci Kutatóház /Ipolytarnóci Ősmaradványok TT/

Cím: Ipolytarnóc külterület

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

TERMÉSZETVÉDELMI BEMUTATÓHELYEK, KIÁLLÍTÁSOK

- Felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont „Karszt és élővilága” kiállítás
- Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület, Bemutatóhely
- Hollókői Tájvédelmi Körzet „Táj és a nép” tájház kiállítása
- Lillafüredi Anna-barlang, Szt. István-barlang
- Ároktő tájház
- Oszlai tájház

1. 8. 1. 1. Tervezett létesítmények, projektek

Benyújtásra előkészített ÉMOP (ROP) pályázatok:

Szilvásvárad – Északi Kapu Látogatóközpont kialakítása, a Szalajka-völgy Ökoturisztikai fejlesztés, kiemelt projekt e (közös pályázat az Egererdő Zrt-vel)

A szilvásvárad Szalajka-völgy látogatóforgalmának szabályozása, turisztikai és természetvédelmi szempontú rendezése és a Bükki Nemzeti Park északi kapujának számító völgybejárat látogatóbarát kiépítése érdekében tervezetten egy olyan beléptető-szolgáltató létesítmény kerül kialakításra, amely a völgy bejáratánál kapuként szolgálja a Szalajkába gyalogosan, kisvasúttal, vagy kerékpáron induló látogatókat. A program részeként a látogatóközpont mellett a tervezett fejlesztések érintik a kisvasút állomását, a völgyben a gyalogosok számára biztonságosabb sétaútszondák épül ki fahidakkal és a patak menti vizes élőhelyek közelében vezető tanösvény szakaszokkal, megújul a szabadtéri erdei múzeum és az egész völgyben a tájékoztató, bemutató infrastruktúra. A völgyben „Archeopark” jelleggel építmények (*neolitikumháza, bronzkori boronaház*) kerülnek elhelyezésre, melyek részben kiállítási-foglalkoztató, illetve turisztikai infrastruktúra (esőbeálló) szerepet kapnak.

A fejlesztés leghangsúlyosabb eleme a Bükki Nemzeti Park Látogatóközpont. Ennek tervezett részei:

A főépület földszintjén tervezetten elhelyezést kap a recepció, pénztár, információs pont, kézműves foglalkoztató és egy kiállítótér. Az emeleti részen elhelyezett kiállítótérben „*Az őskori Bükk – Ember a hegyvidéken*” című kiállítást tervezzük. Itt kap elhelyezést egy audio-vizuális bemutatóterem (25 fő + 3 mozgássérült hely), egy konferencia- és oktatóterem, mely egyben kiállítótér. Az emeletre a mozgássérültek könnyebb feljutását lift segíti. Erről a szintről indul a lombkorona-tanösvény („*Az erdő szintjei*” című kiállítással).

Az egyéb kiszolgáló funkciók a következők: személyzeti helyiségek, elsősegélynyújtó helyiség, gépészeti helyiségek (fűtés, légkondicionálás), vizesblokk, mellékhelyiségek, raktárak.

A főépülethez csatlakozik egy kültéri foglalkoztató/szabadtéri pihenő-oktatóhely (60 főre), egy faszerkezetű híd a földszintről, valamint a lombkorona-tanösvény.

A látogatóbarát, turistabarát épületben nagy hangsúlyt helyezünk az energiatakarékos, környezetbarát, erőforrás-kímélő infrastruktúra (napkollektoros vízmelegítő, hőszivattyú, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás, esővíz-felhasználás) kialakítására, valamint az akadálymentesítésre.

A látogatóközpont az ökoturizmus és az aktív turizmus számára is szolgáltat, egyúttal a környezetismereti nevelési, ismeretterjesztési és a szemléletformálási feladatot is betölt.

További fejlesztési elképzelések:

Mátrafüred – Mátrai Tájvédelmi Körzet Természetvédelmi Látogató- és Közönségszolgálati Központ

A turisztikai megvalósíthatósági tanulmány és építészeti tervek mellett és a hatósági engedélyek beszerzése megtörtént. A központ létrehozását pályázati támogatásból kívánjuk megvalósítani.

Közmunka programból a központ helyszín tereprendezése és saját forrásból meglévő épület tatarozással egy tájegység iroda kialakítása, felszerelése valósult meg.

A pályázati forrásból megépítendő központban tervezett tevékenységek:

- tájékoztatás nyújtása a Mátrába érkező vendégek számára a természeti- és turisztikai érdekességekről, látnivalókról, a természetben történő tartózkodás lehetőségeiről, feltételeiről

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

- erdei iskola funkcióval a NAT környezeti-, természetvédelmi nevelési feladatainak megfelelő oktatási program működtetése (erdei iskola, táborok)
- megfelelő szintű tájegység iroda kialakítása.

1. 8. 1. 2. Meglévő létesítmények, programok

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont

A főépületben található „Karszt és élővilága” kiállítás diorámákon, terepasztalon és tablókön keresztül mutatja be a karszterületek védett értékeit. Érdekesség az épület pincéjében felépített Istállós-kői barlangrekonstrukció. A központi épületben a kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas 52 m²-es előadóterem található. A látogatóközpont előterében található recepció-ajándékbolt és a központi kiállítás, valamint a konferenciaterem egy fővel és rögzített nyitva tartással üzemel. Az épületek nappali és éjszakai őrzése, azok folyamatos karbantartása a gondnok feladata.

Az erdei iskola korszerű, 40 fő elszállásolására alkalmas szállásépület, amely közösségi helyiséggel, a parkban sátorozóhellyel és egy 100 m²-es, fedett foglalkoztatóval áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére.

A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított kőzetpark (geológiai bemutatóhely) található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvényhálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.

Bél-kő bánya és tanösvény

A tanösvény a bélapátfalvai ciszterci monostor templomépületétől indul és a Bél-kő megmaradt 815 m magas csúcsára vezet 4 km hosszan. Bemutatja a Bél-kő és környéke geológiai-, és élő természeti értékeit. A bélapátfalvi cementgyár és az azt követő bányabezárás során a BÉCEM Rt. felszámolása során született meg az ötlet, hogy a bánya tájrendezésével együtt váljon lehetővé azoknak az értékes földtani látnivalóknak a felkeresése, amelyek a bányaművelés során váltak láthatóvá.

A tanösvényt átadása óta népszerű a vendégek körében és a településen lakók számára egyaránt, mert a ciszter apátság mellett további programot kínál a turisták számára. A sétaút nyomvonalának nagyobb része az egykori bányászatot kiszolgáló üzemi út, melyet az illegális behajtás, a gyalogos kirándulók veszélyeztetésének megelőzése érdekében sorompóval zártunk le.

Herman Ottó Emlékpark – Miskolc

Jelenleg használaton kívül van az épület a faszervezet leromlott állapota miatt. A terület átadása, cseréje folyamatban van Miskolc város részére.

Anna-barlang fogadóépület- Lillafüred

A barlangi fogadóépület korszerűsítése folyamatban van, vizesblokk kialakítása tervezett.

Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

A 2007 év végén átadásra került az új látogatóközpont épület, az „Ősfenyő belépő”, amely évi 30-50 ezer fő látogató számára kínál kulturált szolgáltatást.

A beruházás elemei egy többlépcsős térségi turisztikai fejlesztés I. ütemét képezték, amely ütemek végső eredményeként a salgótarjáni és a szécsényi kistérség, valamint a szomszédos Szlovákiában található losonci és nagykürtösi járás területére kiterjedő *geopark-hálózat* épülhet ki.

A Fogadóépület 4D szimulációs vetítőjében a látogatók örömmel élik át az „a múltba vezető időutazást” és a 20 millió évvel ezelőtti vulkáni katasztrófák élményét. Az épületben egy kiállítótér, egy konferenciaterem, egy ajándékbolt, valamint a turisták által önállóan kezelhető információs

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

portál működik. Az átalakított fogadóépület szimbolikus építészeti megoldásaival, újszerű megjelenésével önmagában is egyedi látványosságot kínál az ideérkező turistáknak.

Az Ősfenyő Belépő fogadóépület mellett a Bükkábrányból átmentett 8 millió éves ősfák fölé védőtető készül. Növekvő számú látogatója van az akadálymentesített geológiai tanösvénynek, végpontjában a Tasnádi Kubacska bemutatócsarnok felújított kiállításával, melyben az ősvilági élőhely bemutatását 3D formában lehetővé tévő vizuáltechnikai rendszer működik.

Ipolytarnócon az elmúlt évben a látogatók száma elérte az 50 000 főt.

Az Ipolytarnóci Ősvilági Pompeji turisztikai célú fejlesztése II. ütem (ÉMOP-2007-2.1.1.B) nyertes pályázat

A beruházás 2009-ben indul, melynek eredményeként, az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen további turisztikai szolgáltatások és a terület adottságaira épülő bővülő programkínálat valósítható meg, amely egyrészt a szezonális csökkenése mellett a vendégek átlagos helyben tartózkodási idejét növeli meg.

A fejlesztés eredményeként megvalósul:

- étterem 45 fő kapacitással, teljes felszereléssel, benne geotermikus fűtés alkalmazásával;
- akadálymentesített közlekedő felületek 1250 fm hosszúságban,
- miocén erdő 25 000 m² zöldfelülettel a korábban kialakított vizes élőhelyek körül;
- lombsétány, amely 8-10 méter magasan vezet a fák lombjai között. Két végén egy-egy 15 m magas torony kerül felépítésre, amelyek kilátóként is funkcionálnak. A gyermekek számára kis függőhíd, drótkötélpálya és állati lakhely-imitációk is kialakításra kerülnek.
- játszótér;
- közműépítés: a terület villamos energia ellátását jelenleg biztosító, leromlott állapotú és tájképet romboló 20 kV-os léghábelet 580 méter hosszban földkábel váltja majd fel;
- kiállítás installáció: Az I. ütemben felépült fogadóépület kiállítási tereinek hasznosítása, a következő témajavaslatokkal: Megkövesült erdők (bükkábrányi ősfák kialakulása), a Kárpát-medence születése, a bükkábrányi fa háttérének kialakítása és megmentésének bemutatása, 18-20 millió évvel ezelőtt élt állatvilág arányosan kicsinyített művészi szobor-rekonstrukcióinak elhelyezése.

Oszlai Tájház

A Cserépváralja Polgármesteri Hivatallal közösen üzemeltetett kiállítás anyagának múzeumi rekonstrukciója esedékes (a miskolci Herman Ottó Múzeum anyaga), az épület külső felújításra szorul.

Hollókő „Táj és a nép” kiállítás

A kiállítás anyaga továbbra is felújításra szorul, a Világörökség részét képező falumúzeumban a látogatói érdeklődés várható alakulása miatt a kiállított ismertetőket több nyelven kell megjeleníteni.

Ároktői kutatóház és kiállítás

Az épület jó műszaki állapotban van, a helyi gyűjtésből álló kiállítást előre bejelentett csoportok látogatják.

Rejteki Kutatóház és Oktatóközpont

A rejteki központ jelenleg 47 fő befogadására alkalmas szálláshely, erdei iskolai, tábori programok színhelye. A miskolci Környezeti Nevelők Egyesülete akkreditált erdei iskolai programja mellett előkészítettük saját erdei iskolai programunk akkreditációját.

A kutatóház szálláshelyein erdei iskolai csoportokat 2010-től kezdődően saját üzemeltetésbe vettük és tavasztól őszig fogadunk. Erdei iskolai csoportokat.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Novohrad/Nógrád Geopark Infrastruktúrájának fejlesztése / Rozvoj Infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku, Salgótarján - Baglyaskő Természetvédelmi Központ létrehozása. (Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együtműködési Program 2007-2013) nyertes pályázat

A pályázat elemei:

- Látogatóközpont és természetvédelmi kezelői központ bemutatóhellyel Baglyaskőn
- iskolák, családok, turisták számára a természetvédelmi, földtani, biológiai ismeretek bővítése
- a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzettel a határon érintkező szlovákiai Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (Cerova vrchovina CHKO) bemutatására
- tájegység iroda kialakítására

Határon átnyúló védett természeti területek kiszolgáló infrastruktúrájának és eszközeinek kialakítása/fejlesztése látogatók fogadása céljából. Többnyelvű kiadványok, promóciós anyagok, brosúrák, információs füzetek, könyvek, katalógusok elkészítése. (Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együtműködési Program 2007-2013) nyertes pályázat

A pályázat elemei:

A) Természetvédelmi bemutatóhelyek, fogadópontok, tanösvények rendszerének kiépítése

- „Sámsonházai geológiai tanösvény” felújítása, fejlesztése
- Mátraszőlős – Függő-kői tanösvény kiépítése
- a Bükk-szenterzsébet – Nagy-kői tanösvény és bemutatóhely kialakítása
- Fogadópontok, bemutatóhelyek kialakítása a tervezési terület védett természeti területein (táblák, információs pontok, esőbeálló jellegű tájékoztató építmények): Tarnalelesz és Bükk-szenterzsébet közt, a Cseres-hegység és a Karancs–Medves Tájvédelmi Körzetben több információs-pihenőhelyet létesítünk (Eresztvényi kőbányák, Boszorkány-kő, Magyar-bánya, Farkas-kő, Kercseg-tető, Balassi-pihenő, Dornay-turistaház, Sasok-rétje, Nagy-Kercseg) valamint az említett védett természeti területek „kapuitól”, belépőpontjaitól induló turistautak, tanösvények kezdőpontjainál fogadó- és tájékoztatóépítményeket építünk ki

B) Ismeretterjesztő, szemléletformáló csomag

- *CHKO Karancs-Medves a CHKO Cerová vrchovina. Na hranici Novohradu a Gemera.* Monográfia a Karancs–Medves és a Cseres-hegység tájvédelmi körzetek természeti és kulturális értékeiről, a védett természeti területen zajló természetvédelmi tevékenységről.
- *A Mátrai Tájvédelmi Körzet.* Monográfia a Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti és kulturális értékeiről, a védett természeti területen zajló természetvédelmi tevékenységről.
- *A Bükki Nemzeti Park.* Könyv, fotóalbum a tervezési terület nemzeti parkjáról magyar, szlovák, angol szöveggel.
- *Zöld Horizont periodika folytatása*
- *Természetvédelmi tanösvények és bemutatóhelyek a Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet területén*
- *„Jeles kövek” tematikus út (védett földtudományi és kulturális értékek ismertetése, valamint és természetvédelmi kezelésük bemutatása)*
- *30 féle leporelló*
- *2 féle térkép:* a tervezési terület természeti és kultúrtörténeti értékeiről, védett természeti területeiről, tanösvényeiről és természetvédelmi bemutatóhelyeiről, valamint a tervezési terület földtani képződményeiről és kultúrtörténeti értékeiről magyar, szlovák és angol nyelven.
- *Filmk-lippek, video-slideshow:* film forgatása, vágása, klippek készítése a természetvédelmi együttműködésről, a gyakorlati természetvédelemről, a természetvédelmi kezelésről, a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

természeti és kulturális értékek őrzéséről, védelméről. Narráció, fordítás, sokszorosítás szlovák, angol és magyar változatban.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.8.2. Kiadványok

Áras kiadványok

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1	Boldogkőváralja történeti emlékek füzet	1985.	2133
2	Regéci vár füzete	1985.	1049
3	Zempléni túra füzete	1985.	3109
4	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.	1095
5	Képeslapok (Lillafüred)	2007.	282
6	Képeslapok (Ipolytarnóci Ősmaradványok TT)	1976., 2002.	1000
7	Képeslapok (Bükk Nemzeti Park, 4. sz.)	1986.	1522
8	Képeslapok (Zempléni Tájvédelmi Körzet)	1986-1990	25695
9	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. - 2007.	3670
10	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2006.	1637
11	Képeslapok (BNP téli)	2006.	855
12	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.	0
13	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.	9
14	Matricák (Bükk Nemzeti Park)	2002.	6414

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.8.2. Kiadványok - folytatás)

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
15	Matricák (Szt. István-bg.)	2005.	1930
16	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.	1468
17	Bükki Nemzeti Park 25 éves kiadvány (magyar, angol)	2003.	81
18	Mátrai Tájvédelmi Körzet füzet	2007. újrakiadás	655
19	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv)	1999.	168
20	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek	2002.	1487
21	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv	2003.	76
22	Térképek (BNP kerékpáros térkép, magyar, angol)	2002.	1512
23	Térképek (Bükki Nemzeti Park, Paulus)	2003.	1555
24	Térképcsomag (nemzeti parkok, Paulus)	2003.	0
25	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.	771
26	Rejteki tanösvények túravezető füzet	2003.	1244
27	Bél-kő tanösvény leprellő (magyar, angol, német)	2003., 2008.	1970
28	Bél-kő tanösvény füzet	2003.	1538

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.8.2. Kiadványok - folytatás)

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
29	Bükk-fennsíki tanösvények füzet	2004.	696
30	Szt. István-barlang füzet	2004.	929
31	Anna-barlang füzet	2004.	1150
32	Bükki Nemzeti Park DVD film	2006.	307
33	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet (magyar, angol, német, szlovák)	2006.	122
34	Ökoturizmus a védett természeti területeken könyv	2006.	5986
35	Élőhelyek, mohák és gombák I. könyv	2006.	20
36	Özönnövények II. könyv	2006.	16
37	Kő kövön marad könyv	2007. (újra kiadás)	63
38			55
39	BNP emblémás vászontáska	2006.	7994
40	A Karancs-Medves és a Cseres-hg. TK monográfia	2007.	1345
41	A Zempléni TK monográfia	2007.	1502
42	A Bükk hegység földtana	2007.	6
43	Cseppkövek, denevérek, ősemberek füzet	2007.	1783
44	Kaptárkövek völgye füzet	2007.	1789
45	Varázslatos karsztvidék füzet	2007.	1821
46	Hollókötől a Bodrogzugig füzet	2007.	2095

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.8.2. Kiadványok - folytatás)

No.	A saját áras kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
47	Az Ördögtornyoktól a patkányomos kövekig	2007.	1957
48	Ipolytarnóctól a Long-erdőig	2007.	2166
49	Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei	2007.	2061
50	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén	2007.	2153
51	„Ex lege” védett értékek	2007.	2140
52	Sokszínű élővilág	2007.	2136
53	Tanösvények tervezése kézikönyv	2007.	1303
54	A Szalajka-völgy füzete	2009.	732
55	„Karszt és élővilága” leporelló	2008.	4444
56	Mátra útikönyv	2009.	39
57	Heves megye várai az őskőkortól a Kuruc korig	2009.	81
58	Suba-lyuk barlang monográfia	2008.	140
59	„Színek szárnyán” DVD film	2009.	42

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Reprezentációs anyagok, ajándéktárgyak

No.	Reprezentációs anyag/ajándéktárgy	Kiadás/beszerzés éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1	BNP emblémás színes felnőtt póló	2008.	397
2	Állatfigurás színes póló	2008.	167
3	BNP emblémás kétoldalú színes gyermek póló	2008.	190
4	BNP emblémás egyoldalú színes gyermek póló	2007. – 2008.	85
5	BNP emblémás férfi galléros póló	2009.	44
6	BNP emblémás női galléros póló	2008.	60
7	BNP emblémás Medley férfi póló	2008.	20
8	BNP emblémás Mellow női póló	2008.	56
9	BNP emblémás hímzett galléros natúr színű póló	2007.	1
10	BNP emblémás hímzett natúr póló	2007.	3
11	BNP emblémás karabineres iránytű	2008.	187
12	BNP kulcstartó fém iránytűvel	2008.	534
13	BNP emblémás favázás automata esernyő	2007.	1
14	Animal toll	2008.	260
15	BNP feliratos Toronto fa golyóstoll	2008.	145
16	BNP feliratos fa golyóstoll (íves)	2008.	84
17	BNP feliratos fa golyóstoll	2008.	353
18	BNP feliratos öko golyóstoll	2008.	387
19	BNP emblémás nyakba akasztható útitárca	2007.	55
20	Jelvény (természetvédelmi)	1997.	84
21	Kitűző (Bükki Nemzeti Park), kis méretű	2007.	1030
22	Kitűző (Bükki Nemzeti Park), nagy méretű	2007.	201
23	Kőzet (Ipolytarnóc)	1986.	30
24	BNP emblémás, tűzzománcos jelvény	1997.	32
25	BNP emblémás kerámia medál	2008.	151
26	Állatfigurás kerámia medál	2008.	66
27	BNP emblémás vászontáska (zöld)	2008.	79

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

No.	Reprezentációs anyag/ajándéktárgy	Kiadás/beszerzés éve	Készlet (pld.) a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
28	„Erdei házirend” könyvjelző	2008.	152
29	BNP emblémával hímzett baseball sapka	2007.	6
30	BNP emblémás barna baseball sapka	2008.	158
31	BNP emblémás vászonkalap	2008.	423
32	BNP emblémás San Deigo sapka	2008.	48
33	BNP feliratos nyakba akasztható kulcstartós pánt	2008.	32
34	Ipolytarnóci natúr vászontáska	2008.	249
35	Ipolytarnóci esernyő	2008.	152
36	BNP emblémás kisméretű kerámiaacsupor	2009.	40

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1	Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (magyar)	2005.	213
2	Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (szlovák)	2005.	92
3	Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (angol)	2005.	387
4	Védett területek és természetvédelmi fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (magyar)	2005.	1.001
5	Védett területek és természetvédelmi fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (szlovák)	2005.	2.100
6	Barangolj velünk! – Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén – erdei iskolai munkáltató füzet	2007.	2.694
7	Barangolás Bikk betyárral a Kő-közi tanösvényen – erdei iskolai munkáltató füzet	2007.	2.803
8	Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén – erdei iskolai munkáltató füzet	2007.	2.701

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok – folytatás)

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában (2009. dec. 31.)
9	Nemzeti parkok plakátsorozata	2002.	
10	Természetvédelmi plakátsorozat	1994./2006.	
11	Védett és fokozottan védett emlősfajaink plakát	2006.	-
12	Mindent a szemnek! Gyűjtéssel veszélyeztetett védett növényeink plakát	2006.	-
13	Régi magyar háziállatok a nemzeti parkokban plakát	2006.	-
14	Szarvaskő természeti képe (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-
15	Bükk-fennsíki rétek (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-
16	Bükki vizek (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-
17	Hór-völgy, Ódorvár, Oszla (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-
18	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – Ismeretterjesztő kiadványok (leporelló sorozat)	2006.	375
19	Természetvédelmi területek – Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Sóshartyáni Hencse-hegy TT (leporelló sorozat)	2006.	1000
20	Természetvédelmi területek – Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT (leporelló sorozat)	2006.	1700
21	Természetvédelmi területek – Erdőtelki Arborétum TT, Erdőtelki Égerláp TT, Kerecsendi-erdő TT (leporelló sorozat)	2006.	800
22	Természetvédelmi területek – Kőlyuk-tető TT, Szöllőskei Erdő TT, Szomolyai Kaptárkövek TT (leporelló sorozat)	2006.	1200
23	Tájvédelmi körzetek – Tarnavidéki TK, Lázberci TK (leporelló sorozat)	2006.	1250
24	Bükki Nemzeti Park – Természeti és kultúrtörténeti értékek (leporelló sorozat)	2006.	350

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok – folytatás)

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában (2009. dec. 31.)
25	Természetvédelmi tevékenység – Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (leporelló sorozat)	2006.	2350
26	Természetvédelmi tevékenység – Fajmegőrzési programok (leporelló sorozat)	2006.	2350
27	Természetvédelmi tevékenység – Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (leporelló sorozat)	2006.	2000
28	Természetvédelmi tevékenység – Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (leporelló sorozat)	2006.	2350
29	Természetvédelmi tevékenység – Az erdők kezelése (leporelló sorozat)	2006.	2300
30	Natura 2000 hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.	1100
31	Nemzeti Ökológiai Hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.	2300
32	Ex lege védett természeti értékek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.	2225
33	Ex lege védett kultúrtörténeti értékek – Kunhalmok és földvárak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.	2225

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat Igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Hollókő, Lillafüred, Szilvásvárad), valamint az egeri igazgatósági központban teszi elérhetővé. Több bizományossal állunk kapcsolatban, a monográfia-sorozatot könyvterjesztők is értékesítik. Egyre nő az igény és elvárás a színvonalas kiállítású ismertető és reklámanyagok iránt. Sajnos a régiós rendezvényekhez, saját természetvédelmi rendezvényeinkhez, a jeles napok programjaihoz együttesen nem tudunk megfelelő mennyiségű ingyenes kiadványt biztosítani.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2003 óta a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta az alábbi természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak árusítását:

	Település	Elárúsító hely	Üzemeltető
1	Aggtelek, ANPI	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
2.	Bélapátfalva	Bélapátfalva Idegenforgalmáért Közhasznú Egyesület	Bélapátfalva Idegenforgalmáért Közhasznú Egyesület
3.	Budapest	Teleki Téka könyvesbolt	FOK-TA Bt.
4.	Budapest	Sunbooks könyvesbolt	Sunbooks Könyvterjesztő
5	Budapest	Magyar Állami Földtani Intézet	Magyar Állami Földtani Intézet, Piros Olga
6.	Bükkszentkereszt	Gyógynövényes ház	Szabó György
7.	Cserépfalu	Oszlai tájház	Községi Önkormányzat, Cserépfalu
8	Csákvár	TERNATOUR Természetvédelmi és Turisztikai Bt.	TERNATOUR Természetvédelmi és Turisztikai Bt., Magyarics Gábor
9.	Csopak	Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság	Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság, Balogh László
10.	Debrecen	Egyetemi könyvesbolt	Szigetkönyv Kft.
11.	Eger	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
12.	Eger	Tourinform Eger	Tourinform Eger
13.	Eger	Mountex Eger	Egri Vándor Bt.
14.	Eger	Tesco áruház	Líra és Lant Könyvesbolt
15.	Eger	Overland Világjárók Boltja	Overszem Kft.
16.	Erdőtelek	Erdőtelki Arborétum TT	Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös
17.	Felsőtárkány	Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont, Recepció	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
18	Fülek, Szlovákia	Füleki Vármúzeum	Füleki Vármúzeum, Agócs Attila
19.	Hollókő	Hollókői TK tájháza	Nagyné Tóth Györgyi
20.	Ipolytarnóc	„Ősfenyő Belépő” Fogadóépület	Gelka System Kft., Gyarmati István
21.	Mátrafüred	Mátrai Tájvédelmi Körzet Iroda	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
22.	Miskolc – Lillafüred	Szt. István-barlang Fogadóépület	Polgár Anasztázia
23.	Miskolc	Miskolci Egyetem	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar, Földrajz Intézet
24.	Pécs	Duna-Dráva Nemzeti Park	Duna-Dráva Nemzeti Park

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

	Település	Elárúsító hely	Üzemeltető
		Igazgatóság	Igazgatóság, Závoczky Szabolcs
25.	Répáshuta	„Hegyező” Kerékpáros Természetvédelmi Egyesület Bázis	„Hegyező” Kerékpáros Természetvédelmi Egyesület
27.	Salgótarján	Észak-Magyarországi Regionális Környezetvédelmi Központ, Zöld Pont Iroda	Észak-Magyarországi Regionális Környezetvédelmi Központ
28.	Salgótarján	Tourinform Salgótarján	József Attila Művelődési és Konferencia Központ
28.	Sárospatak	Tourinform Sárospatak	Sárospatak
29.	Sátoraljaújhely	Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület	Sátoraljaújhely
30.	Szarvaskő	Ökopark Panzió és Kemping	Öko-Park Hungary Kft.
31.	Szentes	Kosztá József Múzeum	Kosztá József Múzeum
32.	Szilvásvárad	Millenniumi és természetismereti tanösvény Információs Háza	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (szezónális jelleggel)
33.	Szilvásvárad	Kalapat kilátótorony	Magyar Tamás
34.	Szilvásvárad	Ósi mesterségek Boltja	Barlang Bt.
35.	Szilvásvárad	Overland Világjárók Boltja	Overszem Kft.
36.	Tokaj	Tourinform Tokaj	Tokaj Marketing Nonprofit Kft.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.8.3. Látogatottság

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2009)					
	<i>Bemutatóhely neve</i>	<i>Fizető látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizető látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	"Karszt és élővilága" kiállítás (Felsőtárkány)	1238	531	1 769	
2	Anna-barlang (Lillafüred)	10 678		10 678	
3	Szt. István-barlang (Lillafüred)	25 049		25 049	
4	Ipolytarnóci Ősmaradványok TT "Borókás- árok" geológiai tanösvény	56 087	1 310	57 397	+688 db fotózási jegy
Regisztrált látogatók összesen:		112 253	93 052	1 841	94 893

A "Karszt és élővilága" kiállítás esetében a családi jegy maximum 2 felnőtt és 3 gyermek számára vásárolható meg.

23 db

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.8.3. Látogatottság - folytatás)

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2009)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizető látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizető látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szakvezetéses túra, nyílt túra		25	197	222	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		1 588	2 444	4 032	
Erdei iskolai program		580		580	22 csoport
Egyéb:	természetvédelmi erdei iskolai tábor	146		146	4 csoport
Egyéb:	Kerékpárkölcsonzás Felsőtárkányban, a Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban	76		76	2 csoport
Egyéb:	szakmai gyakorlaton, terepi konzultáción, terepgyakorlaton résztvevők száma	110		110	
Egyéb:	a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a Zöld Óvoda program keretében óvodás csoportoknak szervezett nemzeti park látogatása	696		696	Jeles napok programjai Zöld Óvodák részére (Felsőtárkány, Lillafüred, Ipolytarnóc)
Egyéb:	"Jeles Napok" rendezvényeihez-vetélkedőkhöz, csapatversenyekhez való csatlakozás, előadások tartása	320		356	
Egyéb:	"Kis Fürkész" - regionális szintű természetismereti verseny döntő lebonyolítása	32		32	(4 csapat)
Egyéb:	Nyári természeti ismereti táborokhoz programszolgáltatás	146		184	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.8.3. látogatottság - folytatás)

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2009)					
Egyéb	Rejtett Értékeink Honlapon meghirdetett tanösvényi túrákhoz kapcsolódó vetélkedő résztvevői		76	76	
Egyéb	Natura 2000 területeket bemutató ökotúrák		85	85	
Regisztrált igénybevevők összesen:		3 719	2 792	6 511	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(I.8.3. Látogatottság - folytatás)

Szálláshelyek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működtetésében (2009)		
Szállóvendégek száma (fő)	997	„A Bükk csodálatos” minősített erdei iskola programunk különböző moduljain, foglalkozásain 22 csoport 580fővel (1.380 vendégéjszaka) vette igénybe.
Vendégéjszakák száma (fő)	2 402	

CITES mobil kiállítási tablók kihelyezése/bemutatása oktatási intézményekben, rendezvényeken	16 helyszínen
BNPI mobil kiállítási tablóink kihelyezése/bemutatása oktatási intézményekben, rendezvényeken	28 helyszínen

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az outdoor sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként meghaladja az 500 főt). A Felsőtárkányi Oktató-és Látogatóközpontban a vendégek egy helyen kapnak átfogó képet a Bükki Nemzeti Park természeti és kulturális értékeiről, a látnivalókról és programokról, a látogatási szabályokról, valamint helyi szolgáltatásokról, eseményekről. Felépítettük a Bükki településszövetség turisztikai kínálatát, szolgáltatásait tartalmazó adatbázist, amely segítségével a Látogatóközpontban a vendégek számára adunk tájékoztatást.

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata. A közmunka program keretében a Bükk hegység erdei kerékpáros úthálózatának jelzéseit felújítottuk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.8.4. Társadalmi kapcsolatok

		Megjelenés/részvétel száma	
		Írott	
Média megjelenés: 246			Kiállítás, vásár: 10
Média	<i>Helyi 44</i>	Média 8	<i>Helyi 6</i>
	<i>Regionális 121</i>		<i>Regionális 2</i>
	<i>Országos 81</i>		<i>Országos 2</i>
Egyéb / internetes megjelenés		Nincs adat. Saját honlapunkon 2005 szeptember 29. óta 5,314,153 kattintás volt.	
Egyéb / periodika hírlevél		INTERREG III/A project részeként megjelenő Zöld Horizont periodika évi 4 szám regionális terjesztéssel	

Honlap címe	www.bnpi.hu
--------------------	--

Igazgatóságunk propaganda (PR) és kommunikációs feladataiban részt vesznek mind a központban dolgozó kollégák, mind a tájegységek munkatársai. Környezetvédelmi, turisztikai és nagyobb sportrendezvényeken kiadványokkal, szórólapokkal és kiállítási anyagokkal jelentünk meg, a helyi és az országos sajtóban, a körzeti televízióban és rádióban rendszeresen szerepeltünk.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkáját bemutató tablókiállítás

Mobil kiállítás

A nemzeti park Igazgatóság 20 tablóból álló kiállítási anyaga a 2008-ban lezáruló InterregIII A pályázati projekt keretében kiegészült további 40 tablóval.

A mobil kiállítási tablók anyaga bemutatja a működési területünkön található védett természeti területeket, az Igazgatóság működését, feladatait. A kiállítás során az érdeklődők képet kaphatnak a természetvédelmi területek földtörténetéről, sokszínű élővilágáról, kultúrtörténeti értékeiről, valamint a Natura 2000 területekről. A tablós anyagból összeállítható több tájegységben egyidejűleg kihelyezhető tematikus kiállítási anyag.

Washingtoni Egyezményről szóló (CITES) tablósorozat

A kiállítás témája a CITES, azaz a veszélyeztetett vadon élő növény- és állatfajok nemzetközi kereskedelmét szabályozó egyezmény. A nagymérvű kereskedelem miatt ezek a fajok gyakran a kipusztulás szélére kerülnek. A kereskedelem azonban nemcsak élő állatokkal, növényekkel, hanem azok különböző részeivel, származékaival is zajlik. A kiállítás négy tablóból áll. A kiállításához előadást is lehet igényelni. A mobil kiállítások anyagát előjegyzés alapján több közintézményben és iskolában is bemutattuk.

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos **„Jeles Napokon”** (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Környezetvédelmi Világnap, Európai Denevér Éj, Takarítási Világnap) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívjuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára. A programokban egy részében civil szervezetek is közreműködtek.

„Jeles napok programja zöld óvodák részére”

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a Zöld Óvoda program keretében óvodás csoportoknak szervezett nemzeti park látogatást. Három bemutatóhelyünkön (Felsőtárkány, Lillafüred, Ipolytarnóc) az általunk összeállított programokon összesen 696 gyermek vett részt.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Az évente megrendezésre kerülő tábor során a résztvevő gyerekek előadások, gyakorlati feladatok során sajátíthatják el azt a tudást, melyet terepi bejárások során tapasztalati, érzékszervi tanulással mélyíthetnek tovább.

Kiállítások, kulturális programok a Felsőtárkány – Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban

A kiállításokat természetfotósok, képzőművészek munkáiból állítottuk össze. A látogatóközpontban a jeles napok, nyílt napok rendezvényein kézműves foglalkozásokat szerveztünk.

Békamentés, iskolások bevonása – szemléletformálás

Igazgatóságunk működési területén, az immár több mint öt éve folyó békamentésbe több helyszínen (Mátrafüred, Felsőtárkány, Bogács) kapcsolódnak be a helyi iskolások. A békamentési programokat kiegészítjük ismeretterjesztő előadásokkal. Békamentési programban a civil szervezetek és magánszemélyek is részt vállalnak.

1.8.5. Oktatás, bemutatás

A Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont erdei iskola szolgáltatásait **2009-ban** összesen **997 fő, 2.402** vendégéjszakával vette igénybe. Az ötnapos 34 órás alsó és felső tagozatosoknak készített „A Bükk csodálatos” minősített erdei iskola programunk különböző moduljain, foglalkozásain **22 csoport 580 fővel (1.380 vendégéjszaka)** vett részt.

Az erdei iskola program illetve modulok mellett a látogatóközpont bőséges programválasztékkal várta a látogatókat különböző tematikus napok (gyógynövény-ismereti, terepi ismeretszerzés, kézműves foglalkozások, éjszakai túrák, denevérestek, csillagászati megfigyelések) keretén belül, melyeken összesen **1.650 fő vett részt**.

Nyári természetvédelmi szaktáborok, ökotábor, szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolítására került sor. A természet- és környezetvédelmi jeles napokról megyei, kistérségi és regionális szintű versenyekkel (pl. Kis Fürkész), vetélkedőkkel emlékeztünk meg a partner iskolákkal, civil szervezetekkel és megyei pedagógiai intézetekkel közreműködve.

A BNPI központi épületében szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk.

Rejteki Kutatóház és Oktatóközpont

A rejteki központ jelenleg több mint negyven fő befogadására alkalmas, erdei iskolai, tábori programok színhelye. A felsőtárkányi erdei iskola központ programjaival egyeztetett módon, a Borsod Megyei Környezeti Nevelők Egyesülete szervezésében zajlik a rejteki erdei iskola program. A rejteki kutatóház szálláshely üzemeltetését vállalkozó végezte 2009-ben. 2010-től saját üzemeltetésben tavasztól ősziig fogadja az iskolásokat.

Szakképzésben való részvétel, szakmai gyakorlatok, terepgyakorlatok szervezése, irányítása, szakdolgozatok és diplomamunkák témavezetése.

A magyarországi egyetemek, főiskolák természetvédelemmel kapcsolatos képzéseiben az Igazgatóság igény szerint részt vesz, támogatja a hallgatók nyári gyakorlatainak, tanulmányútjainak, terepi kutatásainak a Bükki Nemzeti Parkban történő lebonyolítását. A nemzeti park szakemberei az Igazgatóság természetvédelmi kezelési, fejlesztési tevékenységéhez kapcsolódó szakdolgozatok, diplomamunkák esetében témavezetést, szakmai felügyeletet vállalnak. 2009-ben 137 diák, főiskolai és egyetemi hallgató vett részt szakmai gyakorlaton a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon. Az erdei iskola programban és a nyári tábor programokban közreműködtek az Eszterházy Károly Főiskola tanár szakos hallgatói.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Szakmai gyakorlaton, szakdolgozati konzultáción, terepgyakorlaton résztvevők száma	Oktatási intézmények
1	Szegedi Tudományegyetem, JGYP Kar
98	Károly Róbert Főiskola, Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Agrár- és Vidékfejlesztési Kar
2	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Pedagógiai és Pszichológiai Kar
5	Eszterházy Károly Főiskola, Eger
10	Debreceni Egyetem, Természettudományi Kar, Mezőgazdaságtudományi Kar, Műszaki Kar
	2
8	Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Állatorvostudományi Kar,
3	Corvinus Egyetem, Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék, Államigazgatási Főiskolai Kar
1	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdőmérnöki Kar
1	Szolnoki Főiskola
6	Egyéb
137	Összesen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Együttműködések, megállapodások	
Három tanulmányi hónapot érintő vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytani és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron
+	Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar – Kaposvár
+	Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
	Károly Róbert Főiskola, Agrár- és Vidékfejlesztési Kar, Környezetgazdálkodási és Agronómiai Tanszék
+	Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Szakmai Tanácskozások:

Szakmai tanácskozások, fórumok	Megvalósítás időpontja, résztvevők száma	Partner
BNP őrszolgálati továbbképzés	2009. 02.17.-19. 30 fő	Tv. Őrszolgálat
4. Sólyomcsalogató szakmai találkozó	2009.02.28.- 03.01. 60 fő	MMTE
Novohrad-Nógrád Geopark Egyesület alakuló ülés szakmai tanácskozás	2009. 05.27 50	Szlovák és magyar települések
Geopark Nap Ipolytarnócon	2009.07.06. 50	Nemzeti Park Igazgatóságok, MMTE
Castrum Bene Konferencia	2009.09.06. 70	Dobó István Vármúzeum
DR. Sólyom László Köztársasági Elnök Úr látogatása	2009.09.18-20. 60-200	Köztársasági Elnöki Hivatal

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

1.9. Külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Státna ochrany prirody (SOP SR)	Szlovákia (Besztercebánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje
ERÓPA TANÁCS	Franciaország	Az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ósélőhely” néven történt Világörökségi felterjesztését az UNESCO szakmai testülete a jelölt listára felvette.
Slovenská Agentura Zivotného Prostredia (SAZP)	Szlovákia (Besztercebánya)	Szakmai kapcsolatok gyengülése
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez.
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési kérdésekben a Natura 2000 hálózat bevezetésével kapcsolatos kérdésekben

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

(1.9 Külföldi együttműködés - folytatás).

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Kapcsolattartás, hírlevelek
Novohrad-Nógrád Geopark Egyesület	Szlovákia - Magyarország	Határonátnyúló együttműködés, a geológiai értékek bemutatásán alapuló ökoturisztikai hálózat kialakítása.

A korábbi években a Státna Ochrany Prirody (SOP.SR) kialakult szakmai kapcsolatot tovább erősítette a Cerová Vrchovina CHKO és a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzetet ismertető monográfia kötet elkészítése.

I.10. Együttműködés hazai szervezetekkel:KSZ

2009-ban folytattuk együttműködésünket a hazai civil szervezetekkel, amelyet a megrendezett civil fórumok is erősítettek.

Kiemelt partnereink a természetvédelmi kezelési és kutatási feladatok területén:

- *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki -, Nógrádi-, Zempléni-, Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport és szakosztályai (ragadozómadár fajok aktív védelme az Igazgatóság működési területén, kétéltű hulló felmérés, alpesi götte felmérés és védelem, szalakótavédelmi program, gyöngybagoly és uhu állományfelmérés és védelem, gyurgyalag monitoring, stb., bemutatóhelyek létesítése, fenntartása. szakmai programok, jeles napok közös szervezése)*
- *Tiszatáj Közalapítvány (folyamatos együttműködés, területkezelés, agrár környezetvédelmi oktatási program, fajmegőrzési programok)*
- *Bükk-vidék Közalapítvány*
- *Üröm Természetvédelmi Egyesület,*
- *Hatvani Környezetvédő Egyesület*
- *Földtani Örökségünk Természetvédelmi Egyesület*
- *Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Életfa Környezetvédő Szövetség*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Karancs-Medves Alapítvány*
- *Kék Bolygó Egyesület*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Tanszék*
- *Kosbor Természetvédelmi Egyesület*
- *WWF Magyarország*

További partnereink a természetvédelem területén:

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány, Zemplén-Abaúj Természetvédelmi Értékeiért Egyesület, Magyar Denevérbarátok Zempléni Helyi Csoportja, Nimfea Természetvédelmi Szövetség, Magyar Denevérvédők Baráti Köre, Magyar Denevérvédelmi Alapítvány , Macskahere Természetvédelmi Egyesület, Alapítvány a vidrákért, Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület

Partnereink a kulturális értékmegőrzés, turizmus területén:

- *MATUR Ökoturisztikai Tagozat*
- *B. A. Z. Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Heves Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Lillafüredért Alapítvány*
- *Holocén Természetvédelmi Egyesület*
- *Noszvajért Idegenforgalmi Egyesület*
- *Szilvásvárad Turakerékpáros Egyesület*
- *KEROSZ (Kerékpárosok Országos Szövetsége)*
- *IPOLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Öko-Salgó Környezetvédelmi Egyesület*
- *Országos Erdészeti Egyesület*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

I.11. Ellenőrzés

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Ellenőrzés Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
2.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság őrszolgálat	Falopások ellenőrzése	Eljárásokat elindítottuk.
5.	Országos Munkavédelmi Felügyelőség	Észak-Magyarországi Munkavédelmi Felügyelőség	Lillafüred, Szent István barlang ellenőrzése	Észrevételt nem tettek.
7.	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium	ECONLEX BT	KAC pályázat lezárásának ellenőrzése	Észrevételt nem tettek.
8.	MVH	MVH	Területalapú támogatások ellenőrzése	Észrevételt nem tettek.
9.	MVH	MVH	A 2008. évi NATURA 2000 és Agrár Környezetgazdálkodási Támogatások szakmai és pénzügyi ellenőrzése, szakértői jelentések megküldése	Észrevételt nem tettek.
11.	MVH	MVH	BNP Igazgatóság területén 2009. évi AKG Programhoz kapcsolódó ellenőrzések (Farkas Béla, Mlinkó Tamásné)	Észrevételt nem tettek.
12.	Szociális és Munkaügyi Minisztérium	Szociális és Munkaügyi Minisztérium	Közmunkaprogram megvalósítására kiírt pályázat monitorozása	Az ellenőrzés a helyszínen mindent rendben talált.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Ellenőrzés Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
			(Gyöngyös, Sár-hegy TT, Gyilkos rét hegyi rétkarbantartó kaszálás)	
13.	VÁTI Kht.	Magyar Tanácsadó Kft.	Ipolytarnóci fogadóépület ROP beruházás ellenőrzése	Észrevételt nem tettek.
14.	VÁTI Kht.	HYDEA Kft	INTERREG IIIA. 2006. évi szakmai és pénzügyi beszámoló ellenőrzése	Észrevételt nem tettek.
15.	Észak-Magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal	Észak-Magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal	Ipolytarnóc KEOP II. ütem építésügyi ellenőrzés	Észrevételt nem tettek.
17.	BNP Igazgatóság	Belső ellenőr	Éves ellenőrzési terv szerint	A belső ellenőr éves ellenőrzési jelentésében foglaltak szerint.
18.	Állami Számvevőszék	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium	2008. évi zárszámadáshoz adatbekérés a belső kontrollrendszerrel	Észrevételt nem tettek.

Igazgatóságunk szakmai és pénzügyi gazdálkodásának ellenőrzésére külső könyvvizsgáló mellett 2005-től főállású belső ellenőrt is alkalmaz, akik éves ütemterv alapján végzik ellenőrzési feladataikat. Ennek ellátásához a Pénzügyi és Gazdasági Osztály nyújt segítséget.

2009 – ben a szokásos ellenőrzéseken felül több esetben történt rendkívüli ellenőrzés (adatszolgáltatáshoz - APEH, Munkaügyi Központ, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság, működéshez - ÁNTSZ, elszámolásokhoz – MVH, illetve nyilvántartásokhoz – központi levéltár igazgató - kapcsolódóan)

I. 12. Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése

- Az országos jelentőségű védett természeti területek (NP/TK/TT) és a Natura 2000 területek határait a KÜVET alapján pontosítottuk.
- A minisztérium által havi rendszerességgel szervezett TITT üléseken az igazgatóság TIR rendszergazdája is aktívan részt vett.
- A TIR szervereinken a térinformatikai szoftvereket frissítettük az új verzióra.
- A TIR-be a következő adatokat töltöttük be:
  - KÜVET-hez igazított védett terület határok
  - meglévő topográfiai térképek
- kiemelt feladatként kezeltük a Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) üzembe állítását és üzemeltetését, a dolgozók kiképzését a feladatok ellátására
- A Természetvédelmi Információs Rendszer működtetése érdekében TIR oktatást szerveztünk a természetvédelmi őrszolgálat tagjainak. Az oktatás témája elsősorban a keretrendszer és a működés megismertetése volt.
- A forráskataszter adatbázisban lévő adatokat pontosítottuk, a hiányzó adatokat pótoltuk. A forrásokat térinformatikai eszközökkel ábrázoltuk, elemeztük, térképet készítettünk. Az adattisztítást, pontosítást a jövőben is folytatni kell.
- A TIR-t folyamatosan frissítettük az új verziókra, hibajavításokat telepítettünk.
- Az adatok mentési stratégiáját kidolgoztuk, ezek alapján végeztük a mentéseket.
- A tanösvények nyomvonalát felmértük, azokat nyers formában eltároltuk. Ábrázolásukhoz a GPS-ből kinyert adatok konverziója, betöltésre alkalmas állapotba hozása szükséges.
- Lehetővé tettük hogy a KÖTEVIFE felhasználók elérjék a TIR-t.
- Elvégeztük a TIR szerverek leltárázását az NT Nonprofit Közhasznú Kft. kérésének megfelelően.
- Az EKG-s eszközök leltárázása megtörtént
- A használhatatlan informatikai eszközöket leselejteztük, környezetbarát megsemmisítésükől gondoskodtunk.
- a Novell 5.1-es file szerverről az alábbi osztályok / tevékenységi területek megosztott területei kerültek át az új, nagyobb tárolókapacitású, GNU/Linux alapon működő file szerverre: Közmunka program, Kerecsen LIFE projekt, Erdészeti Osztály, CD jogtár. Ugyancsak kialakításra került minden felhasználó részére egy kizárólag részére elérhető munkaterület, melyen a rendszeres mentést igénylő, de más kollégákkal meg nem osztandó anyagokat tárolhatják.
- A régi és az új szerver között az adatok napi automatikus szinkronizálása megoldott, így a régi szerver meghibásodása esetében a teljes átállás minimális munkaidő kieséssel megoldható.
- Az új file szerver mentését egy másik helységben elhelyezett, munkaidőben nem üzemelő, a felhasználók számára elérhetetlen második szerverrel oldottuk meg.
- A minisztérium és az Igazgatóság közötti adatátviteli sebesség duplájára emelkedett
- A minisztérium által rendelkezésünkre bocsátott gépek egy részét felhasználva a legkritikusabb állapotban levő asztali gépeket újakra cseréltük.

II. Fontosabb célkitűzések a 2010. évre

Alábbiakban Igazgatóságunk általánosságban megfogalmazható kötelező feladatait (például őrszolgálat ellátása, hatósági, szakértői feladatok végzése, zoológiai-botanikai alapadatgyűjtés, fészekkataszter, vagyonekezelői jog megszerzése) nem ismertetjük, csupán a konkrét, a tárgyévire meghatározóan jellemző nagyobb feladatkörökre koncentrálnak. 2010-ben a Környezet és Energia Operatív Programra benyújtott és megnyert pályázataink bonyolítása kiemelt feladatunk. E mellett, hatéves fejlesztési tervünkkel összhangban, az újonnan megnyíló forrásokra is tervezünk pályázatokat készíteni.

II.1. Kezelési tervek, védetté nyilvánítás

2010-ben az alábbi tevékenységeket tervezzük elvégezni:

• A Bükki NP DNy-i bővítésének területi egyeztetése
• A Gyöngyösi Sár-hegy TT bővítésének területi egyeztetése
• A Borsodi Mezőség TK bővítése területi egyeztetésének lebonyolítása
• A Kesznyéteni TK bővítése területi egyeztetésének lebonyolítása
• A Siroki Nyírjes-tó TT kezelési tervének területi egyeztetése
• A Szomolyai Kaptárkövek TT kezelési tervének területi egyeztetése
• Kelet-Cserhát TK és bővítése kezelési tervének átdolgozása, bíráltatása, területi egyeztetése
• Hollókői TK kezelési tervének átdolgozása, véleményezésre való megküldése a KvVM felé
• Az Ipolytarnóci Ősmaradványok TT kezelési tervének átdolgozása, bírálatra való megküldése KvVM felé
• Erdőtelki Arborétum TT kezelési tervének átdolgozása, véleményezésre való megküldése a KvVM felé
• A Lázberci TK kezelési tervének átdolgozása, bíráltatása, területi egyeztetése.
• A Tarnavidéki TK kezelési tervének átdolgozása, bíráltatása, területi egyeztetése.
• A Nagylóci Kőhegy kezelési tervének elkészítése, területi egyeztetés előkészítése.
• A Kőlyuktető TT kezelési tervének elkészítése, ellenőriztetése, egyeztetése.
• A Kerecsendi-erdő TT kezelési tervének elkészítése
• Az Erdőtelki Arborétum TT kezelési tervének elkészítése.
• A Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető kezelési tervének elkészítése
• Nagyvisnyói kőfejtők TT kezelési tervének a legújabb kiírás szerinti átdolgozása

II.2. Kutatás, alapállapot-felmérés, monitoring

Kutatás, alapállapot-felmérések:

- Extenzív művelésű gyümölcsösök feltérképezésének folytatása, a természeti, genetikai, tájökölógiai, gazdálkodás- és kultúrtörténeti értékek felmérésének folytatása, egyes gyümölcsösökre hasznosítási programok kidolgozása.
- Sas és tűzokszinkron elvégzése
- Kék vércse védelmi LIFE program keretein belül zajló kutatások
- Kerecsensólyom védelmi LIFE program keretein belül zajló kutatások
- Nagyragadozó monitoring az „after LIFE” program keretében
- Kétéltű fajok monitorozása különös tekintettel a sárgahasú unkára (*Bombina variegata*), gyepi békára (*Rana temporaria*), alpesi götére (*Triturus alpestris*)
- Harkály fajok élőhelyeinek állományfelmérése
- Telepesen fészkelő fajok felmérése
- Haris (*Crex crex*) felmérés elvégzése
- Denevérfajok állományainak felmérése
- Fekete gólya (*Ciconia nigra*) állományának felmérése
- Bagoly-fajok (uhu (*Bubo bubo*), urali bagoly (*Strix uralensis*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), kuvik (*Athene noctua*) állományfelmérése
- Éves madárjelentésben szereplő további fajok felmérése (összesen több mint 50 faj)
- Natura 2000 élőhelyek monitorozása (pilot projekt, Szakállamtitkársági koordinációval)
- Natura 2000-es jelölő fajok állományfelmérése

Folytatjuk a ragadozómadár fészkek kataszterezését, a szalakóta (*Coracias garrulus*) költőládák adatainak rögzítését, a vércse-fajok számára kihelyezett mesterséges fészkek adatainak felvételét, a többi fajmegőrzési program kapcsán keletkezett adatok adatbázisának fejlesztését. Az adatbázisokat térinformatikai programhoz rendeljük. E mellett folytatjuk a fokozottan védett és telepesen költő, valamint természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű madárfajok állományainak felmérését, Alföldi területeinken idén is végrehajtásra kerül a sas és tűzokszinkron.

Földtani és táji értékeink felmérése érdekében az alábbi tevékenységeket tervezzük:

- Közhiteles nyilvántartások készítésének folytatása: véglegesíteni kell a kunhalom- és földvárkatasztert. Folytatni kell a barlangok közhiteles nyilvántartásának keretében a barlangok térképezését és természeti állapotfelvételét, kezelési terveiknek elkészítését. Tovább folytatjuk a források közhiteles nyilvántartásának készítését, a források felmérését. Be kell fejezni a forráskataszter régebbi adatainak felülvizsgálatát.
- Folytatjuk a védett területek földtudományi értékkatasztere elkészítését.
- Folytatjuk a védett területeken lévő és az azokon kívül eső földtani alapszelvények, felmérését, dokumentálását. Véglegesíteni kell a Mihalovits-kőfejtő (Nagyvisnyói kőfejtők TT) globális jelentőségű alapszelvény kezelési tervét, meg kell kezdeni a védetté nyilvánítási eljárás előkészítését.
- Ugyancsak meg kell kezdeni a forrástérsegek és forrásmészke képződmények, kisvízfolyások állapotfelmérését, folyamatos vizsgálatát az ökológiai vízszükséglet meghatározása érdekében.
- KEOP pályázatok készítése és nyertes pályázatok szakmai vezénylése földtani értékeink megőrzése céljából.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

- Az eddig felvett egyedi tájértékek adatainak felülvizsgálatát és az új szabványnak megfelelő átértékelését be kell fejezni, TIR-be be kell tölteni.
- A TÉKA program keretében 19 település egyedi tájérték kataszterezését kel elvégezni.

Monitoring:

Az NBmR keretén belül az alábbi növényfajok kerülnek monitorozásra 2010-ben:

Havasi hagyma (*Allium victorialis*), magas istác (*Armeria elongata*), kisészkű aszat (*Cirsium brachycephalum*), boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*), piros kígyószisz (*Echium russicum*), kakasmandinkó (*Erythronium dens-canis*), magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*), heverő iszapfü (*Lindernia procumbens*), magyar kőhúr (*Minuartia frutescens*), tarka nyúl farkfü (*Sesleria varia*), Teleki-virág (*Telekia speciosa*).

Növénytársulások:

Quercetum petraeae-cerris, *Artemisio-Festucetum*, *Achilleo-Festucetum*, *Phyllitidi-Aceretum*

Gerinctelen és gerinces állatfajok:

Egyeneshárnyúak, lepkék, halak, kételtűek, hüllők, pelék, denevérek, ürge

Élőhelyterképezés:

Bél-kő, Kazincbarcika

Natura 2000 monitoring:

A Natura 2000 monitorozás keretein belül további különleges természetmegőrzési területek élőhelyterképezése fog megtörténni, valamint folytatódik a növényfajok, egyeneshárnyúak, nappali lepkék, gótek és pelék felmérése. Az egyes fajokra fókuszáló felmérések helyett közösségi szintű felméréseket javasolunk elindítani, elsősorban a gerinctelen fajok kutatása terén (pl. bogarak, lepkék).

Agrár-környezetvédelmi monitoring:

2010-ben is folytatjuk az Agrár-Környezetvédelmi Program biotikai monitoringját a Hevesi-síkon.

Fajmegőrzési programokat támogató monitoring:

Gerinctelenek: hangyabogárka-fajok (*Maculinea* spp.), fői (zefír) boglárka (*Plebejus sephirus*), gólyaorrbogárka (*Aricia eumedon*), bükki szerecsenbogárka (*Aricia artaxerxes issekutzii*), nagy szikibagoly (*Gortina boreli*), Ankeraraszoló (*Erannis ankeraria*), tavaszi magyar-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), magyar szitkár (*Chamaesphecia hungarica*), mocsári szitkár (*Chamaesphecia palustris*).

Gerincesek: alpesi göte (*Triturus alpestris*), gyepi béka (*Rana temporaria*), sárgahasú unka (*Bombina variegata*), szalakóta (*Coracias garrulus*), kékvércse (*Falco vespertinus*), vörös vércse (*Falco tinnunculus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), feketególya (*Ciconia nigra*), fehérgólya (*Ciconia ciconia*), uhu (*Bubo bubo*), csikosegér (*Sicista subtilis*), denevér-fajok (*Chiroptera* ssp.)

II.3. Élőhely-kezelés, fenntartás

Kiemelt feladat a még megfelelő állapotban lévő, vagy már helyreállított hegylábi fáslegelők és legelők további rekonstrukciója, legeltetésre való előkészítése. Az élőhelyek fenntartásában 2010-ben is jelentős szerepe lesz a már több éve folyó közmunka-programnak, elsősorban a gépi erővel el nem végezhető feladatok ellátásában (például bozótirtás, sérülékeny területeken kézi kaszálás és lehordás). Hosszú távú célunk a területek hagyományos gazdálkodási formák alkalmazásával, például állattartással történő természetvédelmi kezelése.

A legeltetéses rendszerbe be kell vonni azokat a gyepeket is (erdei tisztások, hegyi rétek), ahol a nemzeti park élőhelyrekonstrukciós munkákat, kezeléseket (kaszálás) végzett és jelenleg megfelelő minőségű szénafüveket biztosíthatnak a hegylábi állatállományok számára. A legelő- és rétgazdálkodás a természetesebb erdőgazdálkodás feltételeinek elősegítésének (pl. lovas közelítés széles körű alkalmazása) egyik alapja, ösztönzője lehetne. Rehabilitált vizes élőhelyeink fenntartását folyamatosan végezzük.

Az élőhely-fenntartó hagyományos gazdálkodás finanszírozását részben a természetkímélő mezőgazdasági formák támogatására tervezetten kiírt KEOP pályázati forrásokból szeretnénk fedezni.

II.4. Élőhely-rehabilitáció, rekonstrukció

2010-ben folytatjuk eddig megkezdett rekonstrukciós programjainkat, illetve további rekonstrukciós programok előkészítését végezzük. Kiemelt feladat a Környezet és Energia Operatív Program keretében megnyert élőhely-rekonstrukciós pályázataink lebonyolítása, valamint új pályázatok elkészítése és benyújtása. E mellett folytatjuk, valamint üzemeltetjük megkezdett élőhely-rekonstrukciós programjainkat:

- Vizes élőhely rehabilitációs területek vízellátásának biztosítása a Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet területén (Pély-Ludas II. ütem, Tarnaszentmiklós, Pély)
- Kisebb vizes élőhelyek rehabilitációja a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén
- Ártéri kaszálórétek rekonstrukciójának folytatása (gyalogakác visszaszorítás, rekettgyepek bozót megszüntetése)
- Fás legelők rekonstrukció projekt folytatása a Bükki Nemzeti Park, a Mátrai Tájvédelmi Körzet
- Hegyi rét rekonstrukciós program folytatása (Bükki Nemzeti Park, Mátrai Tájvédelmi Körzet)
- Alföldi gyepek rekonstrukciójának folytatása (gyalogakác visszaszorítás: Dél-Borsod, ezüstfa és bálványfa visszaszorítás: Dél-Heves)

II.5. Területi védettségtől független fajmegőrzési beavatkozások

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság fajmegőrzési programjainak legnagyobb hányadát a fokozottan védett madárfajok védelmi programjainak (köztük több, párhuzamosan futó Life-Nature pályázat) jelenti. Az elmúlt években egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a fokozottan védett fajok állományának megőrzése céljából futó programok. Jelentős feladatot jelent a *túzok program* megvalósítása. E faj Heves-Borsodi állományának megőrzésére fajmegőrzési terv készült melynek végrehajtása kiemelt feladat. Folytatjuk a kerecsensólyom megőrzése céljából megvalósuló LIFE Nature pályázat feladatainak végrehajtását.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

A fajmegőrzési tevékenység pénzeszközei az EU-s támogatású pályázatok kivételével szűkösek. Igazgatóságunk és a vele együttműködésben tevékenykedő természetvédelmi szervezetek aktivistáinak együttműködése, rendszeres összehangolt munkája révén számos veszélyeztetett faj állományának helyzete példaértékű módon javult. Több védett faj esetében hasonló eredményeket lehetne felmutatni rendszeres források rendelkezésre állása esetén.

Számos esetben nem tekinthetünk el az élőhelyek aktuális állapotát befolyásoló tevékenységektől. A BNPI nemzeti parki törzsterületén és a hegyvidéki tájvédelmi körzetek területén folyó erdőgazdálkodás jelenlegi módja jelentős nehézségeket okoz a Natura 2000 jelölőfajok állományainak megővésében. Hasonló nagyságrendű problémát jelent a vizes élőhelyekhez kötődő fajok megőrzésében a természetvédelmi érdekeket időnként figyelmen kívül hagyó vízrendezési gyakorlat.

Kiemelt célfajok és egyéb taxonok:

- Növényfajok: sokcimpájú holdruta (*Bothrychium multifidum*), északi sárkányfű (*Dracocephalum ruyschiana*) boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*)
- Állatfajok: lápi póc (*Umbra krameri*), alpesi göte (*Triturus alpestris*), túzok (*Otis tarda*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), kék vércse (*Falco vespertinus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), kígyászölyv (*Circeatus gallicus*), fekete gólya (*Ciconia nigra*), szalakóta (*Coracias garrulus*), gyurgyalag (*Merops apiaster*), bagoly-fajok (*Strigiformes*), denevér-fajok (*Chiroptera*), vidra (*Lutra lutra*), farkas (*Canis lupus*), hiúz (*Lynx lynx*), csíkosegér (*Sicista subtilis*),
- A veszélyeztetett nappali lepke fajok védelme elsősorban az élőhelykezelési programokon keresztül valósul meg.

II.6. Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programban való részvétel

2010-ben folytatjuk ellenőrzési programunkat. Vonatkozik ez elsősorban az Érzékeny Természeti Területen gazdálkodók ellenőrzésének szervezettségére.

II.7. Oktatás, bemutatás, társadalmi kapcsolatok

Kiemelt feladatunk saját Erdei Iskola Program akkreditálása Rejteken, illetve Felsőtárkányban az Erdei Iskola programszolgáltatáshoz az óvodai modul kidolgozása.

Beadásra tervezett pályázat a környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás terén:

Erdei iskola fejlesztése Rejteken és Felsőtárkányban

A színvonalas erdei iskola szolgáltatás bevezetéséhez a létesítmény fejlesztése, melynek során foglalkoztató helyiségek (bel- és kültéri fedett) kialakítása, illetve a szállásminőség javítása valósulhat meg. Az oktatást segítő további eszközök (szemléltető, terepi mintavételi és vizsgálati eszközök) beszerzése, megfelelő eszköztár, valamint a terepi ismeretszerzést több korosztály számára is élményszerű, játékos formában segítő élmény-tanösvény kialakítása tervezett. A fejlesztés eredményeként az erdei iskola szálláshelyet és programot igénybe vevő csoportokat komfortosabb körülményekkel, komplexebb szolgáltatásokkal tudjuk fogadni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Felsőtárkányban az erdei iskola szolgáltatási színvonalának javítása a szálláshely komfortjának és a terepi foglalkozásokat segítő eszközpark és infrastruktúra fejlesztéssel.

Zöld Horizont periodika

Folytatjuk a természeti értékeket, az igazgatóság természetvédelmi tevékenységét és a természetvédelem aktuális programjait bemutató, társadalmi támogatottságát erősítő periodika kiadását az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal együttműködésben.

A www.bnpi.hu honlap fejlesztése

Tervezzük a honlap szolgáltatásainak bővítését, idegen nyelvű tartalomfejlesztését, arculat frissítését. A honlap tartalmi bővítése virtuális tanösvény sémákkal.

Tervezett új kiadványok:

- Mátrai Tájvédelmi Körzet monográfia

Új tanösvény nyomvonalak kialakítása

- „Sámsonházai geológiai tanösvény” felújítása, fejlesztése
- Mátraszőlős – Függő-kői tanösvény kiépítése
- a Bükk-szenterzsébet – Nagy-kői tanösvény és bemutatóhely kialakítása

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

Folytatjuk a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos *“Jeles Napok”* rendezvénysorozatát.

Nyári természetvédelmi táborok

Napközis és bentlakásos táborok rendezését tervezzük az általános iskola felső tagozatos tanulói részére a nyári szünetben.

Kiállítások, kulturális programok a Felsőtárkány – Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban

Folytatjuk ebben az évben is a kulturális programokat a Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont konferencia termében, ahol *időszaki kiállításokat* szervezünk természetfotósok, képzőművészek munkáiból. A látogatóközpontban a jeles napok, nyílt napok rendezvényein *kézműves foglalkozásokat* szervezünk.

Egységesítés terepi táblarendszer fenntartási feladatai

Az új táblák kihelyezése, valamint az elhasználódott, rongált táblák cseréje során angol nyelvű feliratokkal kiegészített táblákat helyezünk ki.

II. 8. Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése

- A közhiteles nyilvántartások közül a barlangkataszter, forráskataszter, valamint az erdészeti adatbázis betöltése központilag történik.
- Tervezzük az egységes térképművek előállításához nélkülözhetetlen térképsablonok elkészítését, amelyek a központi térképszerveren minden kolléga számára elérhetőek lesznek.
- Az adatbázis szerverre töltjük fel az eddig a file szerveren tárolt térképeket, kihasználva ezzel az SQL szerver nyújtotta előnyöket. Ezzel együtt átszervezzük a térképek tárolásának rendszerét a könnyebb, egységes használhatóság érdekében.
- A jövőben további képzésekre van szükség mind üzemeltetői mind felhasználói oldalon. Fő cél a szakmai modulok használatának elsajátítása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

- florisztikai és faunisztikai adatlapok feldolgozása, adatbázisba szervezésének folytatása (adatbázis szerver üzemeltetése)
- digitális térképek kezelése, a begyűjtött adatok térinformatikai ábrázolása
- A tájegységek által felmért tanösvény adatok feldolgozása, térinformatikai rendszerbe töltése, egységesítése.
- Az alábbi adatokat tervezzük a TIR-be betölteni:
  - tanösvény nyomvonalak
  - botanikai adatok
  - zoológiai adatok
  - KÜVET 2009.12.31-i állapot
  - közhiteles nyilvántartások
  - űrfotók
  - légifotók
- A 2009-es évről a 2010-es évre halasztottuk a szoftverek telepítések és karbantartásának központosítását
- Az igazgatóság borsodnádasi irodája számára kívánjuk elérhetővé tenni az Egységes Közigazgatási Gerincet.
- A desktop gépeken tárolt kritikus adatok azonosítása, azok automatizált mentésének bevezetése.
- LDAP alapú közös címjegyzék bevezetése az elektronikus levelezéshez
- A Windows 2000-et futtató gépek frissítése Windows XP-re, amennyiben a hardver teljesítményük ezt lehetővé teszi; amennyiben nem, cseréljük újabb gépekre.
- A 15"-os vagy kisebb monitorok cseréje.

